РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 12-го жовтня 1916. Ч. 123. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, October 12, 1916. No. 123.

УТЕЧА РУМУНІВ ЗІ СЕМИГОРОДА.

В БИТВІ КОЛО КРОНШТАДУ РУМУНИ ВТРАТИЛИ 1.200 ПОЛОНЕНИХ І 25 ГАРМАТ.

УСПІХИ СОЮЗНИХ ВІЙСК НАД СТОХОДОМ І НАРАЇВКОЮ.

КОРАБЕЛЬНІ КОМПАНІЇ ЗДЕРЖАЛИ ЗОВСІМ РУХ МІЖ ЕВРОПОЮ І АМЕРИКОЮ.

ВІЙНА З РУМУНІЄЮ:

УТЕЧА РУМУНСЬКИХ ВІЙСК ЗІ СЕМИГОРОДА.

БЕРЛІН, 9. жовтня. — **Союзні війска під командою ґенерала Фалькенгайна напирають дальше на утікаючі війска Румунів. Румунські війска з великим поспіхом уступають на свою границю, де укріпляють просмики, щоби здержати наступ німецько-австрійських війск до Румунії.**

По тяжкій і завзятій битві на полудне від Кронштаду союзні війска здобули приступом місточко Терцварош і находять ся всего 7 миль у віддаленю від румунської границі.

Урядовий звіт німецького ґенерального штабу доносить:

„АРМІЯ ҐЕН. ФАЛЬКЕНГАЙНА: У східнім Семигороді наступ наших війск відбуваєть ся без перестанку дальше. В битві коло Кронштаду завдано другій румунській армії тяжкий рішаючий удар. Помимо того, що з півночи наспіли Румунам ще вчас значні скріпленя, які взяли участь в битві на полудневий схід від міста, румунська армія не була всилі видержати напору союзних війск.

„Вчера в ночи союзні війска здобули Терцварош, місточко на полудне від Кронштаду. Румунські війска уступають на цілій лінії назад.

„АРМІЯ ҐЕН. МАКЕНЗЕНА: Німецькі війска при співучасти австрійських дунайських моніторів взяли приступом остров на Дунаю, на північний захід від Свищова. Притім полонено 2 румунських офіцирів і 150 жовнірів та здобуто 6 машинових крісів.

„В Добруджі на цілім фронті між Дунаєм і Чорним морем неприятель робив місцеві напади на наші становища, не осягнувши жадних успіхів. **Всі напади були відбиті з дуже тяжкими втратами для неприятеля.** На прочім фронті відбуваєть ся оживлена перестрілка артилерії.

„Над Чорним морем російський кружляк бомбардував нашими війсками здобуту пристань, Манґолію. Надбережні батерії приневолили російський корабель відплисти на отверте море".

НАД ДУНАЄМ НАЧИСЛЕНО 500 УБИТИХ РУМУНСЬКИХ ОФІЦИРІВ.

БЕРЛІН, 9. жовтня. — **Зі Софії (Болгарія) доносять, що лише незвичайній хоробрости одного болгарського жовніра треба завдячити сьвітлу побіду над Румунами коло Рагової.**

Коли румунські війска переправили ся через Дунай, находило ся на полудневім березі ріки всего 200 болгарських жовнірів, які становили патрулю. Румуни зробили на сей відділ несподіваний напад і перервали всі получення телеґрафічні і телефонічні. Лише одному Болгарови удало ся утечи. Він допав коня, перебив ся через боєву лінію Румунів і вчас прибув до Рущука, щоби дати вістку про наступ Румунів.

На побоєвищи коло Рагової найдено 500 убитих румунських офіцирів. Також найдено тіла двох французьких кореспондентів, при яких найдено готові до відісланя телеґрами про успішну переправу румунських війск через Дунай.

В ТРИДНЕВНІЙ БИТВІ НА ПОЛУДНЕ ВІД КРОНШТАДУ ПОЛОНЕНО 1.200 РУМУНІВ І ЗДОБУТО 25 ГАРМАТ.

БЕРЛІН, 10. жовтня. — **Пораженє Румунів в Семигороді прибирає з кождим днем більші розміри.**

В трідневній битві на полудне від Кронштаду союзні війска взяли 1.200 Румунів в полон і здобули 25 гармат.

Союзні війска зближили ся до границі Румунії і взяли приступом пограничну гору Неґрулюї.

Урядовий звіт німецького головного штабу доносить:

„На східнім семигородськім фронті союзні війска віднесли дальшу побіду, занявши долини долішної і горішної Алюти. Неприятель ставить лише слабий опір.

„Тридневна битва на полудне від Кронштаду дала отсей вислід: 1.175 полонених і 25 гармат, між тими 13 тяжкого калібру. Крім великого числа возів з амуніцією і иншими воєнними матеріялами попали в руки союзних війск дві льокомотиви і поверх 800 ваґонів, переважно наладованих поживою. Втрати румунської армії в убитих і ранених були страшні.

„На захід від просмика Вулькана союзні війска здобули пограничну гору Неґрулюї".

НАСТУП НА БУКАРЕШТ ВІД ПІВНОЧИ І ПОЛУДНЯ.

ЛОНДОН, 10. жовтня. — **У військових кругах панує переконанє, що армія ґен. Фалькенгайна, яка опорожнила з Румунів Семиґород і нині станула вже на границі Румунії, розпічне вже у коротім часі наступ на Букарешт.**

Рівночасно, як се загально припускають, розпічнуть також війска Макензена наступ на Букарешт від полудня. Союзні війска роблять великі приготовленя, стягають велику скількість будівельних матеріялів і тяжку артилерію, щоби під її охороною перевести будову моста через Дунай. Велику прислугу підчас переправи союзних війск через Дунай може віддати фльотиля австрійських моніторів.

РУМУНИ ПРИЗНАЮТЬ СЯ ДО НЕВДАЧІ.

БУКАРЕШТ, 10. жовтня. — Румунський генеральний штаб доносить:

„Наші війска були приневолені уступити в Семигороді перед переважаючою силою неприятельських війск і заняли нові, наперед приготовлені становища на румунській границі.

„Над Дунаєм панує спокій. „Лише напроти Рущука відбуваєть ся перестрілка артилерії.

„На боєвім фронті між Дунаєм і Чорним морем наші війска переводять успішно напади на становища німецьких і болгарських війск".

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

ПОНОВНІ НАПАДИ МОСКАЛІВ НА ВОЛИНИ БЕЗУСПІШНІ.

БЕРЛІН, 9. жовтня. — **На боєвім фронті на захід від Луцка Москалі відновили свої напади. Союзні війска відбили напади з великими втратами для неприятеля.**

В Карпатах союзні війска зробили несподіваний напад і здобули цілий ряд ворожих становищ.

Урядовий звіт звучить:

„АРМІЯ КН. ЛЄОПОЛЬДА: Москалі перевели поновні напади на становища наших війск на захід від Луцка. Подібно як і всі попередні, таксамо і теперішні напади були зовсім безуспішні. Російські війска потерпіли дуже тяжкі втрати.

„Союзні війска відбили також напад Москалів на полудне від Бережан.

„АРМІЯ АРХ. КАРЛА: В околиці гори Баба Ледова (в Карпатах) наші війска зробили несподіваний напад і відобрали часть утрачених становищ".

РОСІЙСЬКИЙ РАПОРТ.

ПЕТРОГРАД, 9. жовтня. — Російський ґенеральний штаб доносить:

„В напрямі Володимира Волинського в околиці Затурець, Шельвова і Бубнова відбувають ся завзяті боротьби. В кількох місцях удало ся нашим війскам вдерти ся в перші ряди неприятельських окопів. Заняті становища наші війска сейчас укріпили.

„На полудне від Шибалина, на схід від Бережан, війска неприятеля перейшли до офензиви. Наш огонь ударемнив наступ неприятеля. По завзятій битві на баґнети наші війска здобули австрійські наперед висунені окопи.

„В четвер один російський поручник і 8 звідунів полягли геройською смертию. Їх окружили неприятелі в хвилі, коли вони ладили ся до нападу на ворожі окопи".

НІМЕЦЬКИЙ ЦІСАР НА СХІДНІМ ТЕРЕНІ ВІЙНИ.

ЛОНДОН, 9. жовтня. — **Телеграма з Амстердаму доносить про ґостину німецького цісаря на східнім терені війни.**

В пятницю в товаристві кн. Лєопольда відвідав цісар ґенерала Терстянського і ґенерала Марвіца. Цісар іменував ґен. Марвіца своїм адютантом, полишаючи його надальше на дотеперішнім становищи.

В суботу удав ся цісар до Галичини, щоби звидіти австрійсько-угорську армію під командою ґен. Бем-Ермолього. Цісар зложив армії подяку за велику хоробрість в дотеперішних битвах і наділив ґен. Бем-Ермолього ордером „заслуги". На горбку „401" коло Плугова (на захід від Зборова) німецький цісар відобрав рапорт про загальне воєнне положенє на тім фронті.

В суботу пополудни німецький цісар повернув через Львів до Німеччини.

НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА ЗДОБУЛИ СЕЛО ГЕРБУТІВ НАД НАРАЇВКОЮ.

БЕРЛІН, 10. жовтня. — Битви в останних днях виказали, що союзні війска, які дотепер вели майже виключно оборонну акцію, перейшли тепер до богато місцях на боєвім фронті в Галичині і на Волини до наступу.

У вчерашній битві союзні війска віднесли значні успіхи над Стоходом і над Нараївкою.

Урядовий звіт звучить:

„АРМІЯ КН. ЛЄОПОЛЬДА: В околиці Колострова над Стоходом (на північний захід від Луцка) ми прогнали Москалів з їх передних становищ і відбили всі протинапади, які переводили російські війска в цїли відзисканя утрачених становищ.

„АРМІЯ АРХ. КАРЛА: Німецький відділ взяв приступом село Гербутів (над Нараївкою, на північ від Болшівців), беручи притім 200 салдатів в полон і здобуваючи кілька машинових крісів".

РОСІЙСЬКИЙ РАПОРТ.

ПЕТРОГРАД, 10. жовтня. — Російський ґенеральний штаб доносить:

„Вчера не зайшли на боевім фронті жадні важнійші зміни".

НА МОРИ:

КОРАБЕЛЬНІ КОМПАНІЇ ЗОВСІМ ЗДЕРЖАЛИ КОРАБЕЛЬНИЙ РУХ.

НЮ ЙОРК, 10. жовтня. — **Помимо того, що протягом вчерашного дня не було вістий про затопленє дальших кораблів англійські, французькі і італійські корабельні компанії здержали відїзд кораблів до Европи на неограничений час.**

Кораблї, які в тих днях мали прибути до американських пристаний, повідомлено при помочи бездротного телеґрафу, щоби змінили напрям своєї дороги.

АМЕРИКАНСЬКІ ВЛАСТИ ПРИЗНАЛИ, ЩО АКЦІЯ НІМЕЦЬКИХ ЛОДОК Є ЗГІДНА З ПРАВОМ.

ВАШІНҐТОН, 10. жовтня. — **Правний дорадник президента Вілсона, Полк, заявив, що американське правительство, як довго операції підводних лодок є згідні з міжнародним правом, не думає в сїй справі робити якінебудь кроки.**

Департамент маринарки поручив командантам патрульних кораблів пильно слїдити, аби німецькі підводні лодки не перейшли тримилевої невтральної границї.

ЧИСЛО НІМЕЦЬКИХ ЛОДОК НЕЗВІСНЕ.

НЮ ЙОРК, 10. жовтня. — Про число німецьких підводних лодок, які оперують при берегах Злучених Держав, кружать ріжні вісти.

Адмірал Найт, командант фльотилї торпедовців, заявив, що після його гадки була дотепер лише одна підводна лодка, іменно „U-53".

Командант грецького корабля „Патрос", який вчера прибув до Ню Йорку, доносить, що недалеко берегів Злучених Держав два рази бачив німецьку підводну лодку.

Зі Савани, Джа., доносять, що 15 миль від сеї місцевости появила ся німецька підводна лодка.

АНҐЛІЇ ГРОЗИТЬ ГОЛОД І БРАК АМУНІЦІЇ.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — З біржевих кругів доносять, що протягом сего місяця мали відійти до Анґлії величезні транспорти амуніції і средств поживи.

Поява німецьких підводних лодок поставила Анґлію в дуже грізне і небезпечне положенє. Анґлія спроваджує підчас війни поверх 80% всеї поживи зі Злучених Держав і Канади. Вже останні вісти з Лондону доносять, що в Анґлії панує велике затрівоженє, бо в дуже короткім часі не вистарчить їй навіть найважнійших средств поживи.

Навіть часова бльокада Анґлії мала би великий вплив також на дальші воєнні операції у Франції. Задля браку амуніції Анґлійці будуть мусіли здержати наступ над рікою Сомою.

ШКОДА ВИНОСИТЬ 6 МІЛЇОНІВ ДОЛЯРІВ.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — **Вартість кораблів і ладунків, затоплених в неділю німецькими підводними лодками, оцінюють на 6 мілїонів долярів.**

—o—

ФРАНЦУСЬКИЙ КРУЖЛЯК „ҐАЛЇЯ" З 640 ЖОВНІРАМИ ЗАТОПЛЕНИЙ.

ПАРИЖ, 9. жовтня. — **Французький помічний кружляк „Ґалія", на якім находило ся поверх 2.000 сербських і французьких жовнірів, зістав затоплений підводною лодкою на Середземнім мори.** Корабель находив ся тоді недалеко острова Сардинії. На поміч прибув французький воєнний кружляк і вирятував 1.362 осіб.

Корабель „Ґалія" числив 15.100 тон. Він стояв на услугах французького правительства і був уживаний до перевозу військових транспортів на Середземнім мори.

В АНҐЛІЙСЬКІМ КАНАЛЇ ЗАТОПЛЕНО 10 КОРАБЛІВ.

АМСТЕРДАМ, 10. жовтня. — Від дня 30. вересня до 5. жовтня німецькі підводні лодки затопили в анґлійськім каналї 7 кораблів анґлійських і 3 невтральні.

—o—

НОВИЙ ГРЕЦЬКИЙ КАБІНЕТ.

ЛОНДОН, 10. жовтня. — **Останні вісти з Атен доносять, що грецький король поручив проф. Ламбросови утворенє нового кабінету.**

Проф. Ламброс покликав до кабінету членів, які не представляють жадних партій, але є людьми в Греції загально поважаними.

Завтра має відбути ся заприсяженє членів нового кабінету.

Ані Веніцельос ані ніхто з його сторонників не війшов в склад нового кабінету.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
In Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

American Association of Foreign Language Newspapers — Membership Label

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

З біжучої хвилі.

Кілька днів перед приїздом американського амбасадора з Берліна до Злучених Держав розійшла ся поголоска, що цілею його приїзду є просьба Німеччини до Злучених Держав, щоби вони посередничили в справі мира.

Тепер однак показало ся зі слів самого амбасадора, що він приїхав на відпочинок без жадних спеціяльних поручень та що справа мира не стоїть в жадній звязи з його подорожию. Натомісць півурядово заявив амбасадор, що в Німеччині загал домагає ся як найсильнійшої і безоглядної акції на мори. Правдивість його слів потвердила вповні німецька підводна лодка „U-53".

Часи зміняють ся... Ще перед місяцем англійські часописи заповідали скоре здобутє Будапешту і занятє Угорщини. Минув місяць, а англійські часописи говорять вже про небезпеку, яка грозить Румунії. Англійські знавці зовсім не скривають того, що союзники не є в силї дати Румунії безпосередну поміч і заповідають недалекий наступ союзних війск на Букарешт.

З Парижа доносять, що французьке правительство заборонило дальше виданє денної часописи, органу російських соціялістів „Наше Слово". Згадана часопись до останної хвилї була під строгою державною цензурою і нічого противного французькому правительству не могло бути в ній поміщене. Однак французьким властям се не вистарчало і вони рішили раз на все заборонити видавництво тої часописи. Свобідна фрацуська република йде слідами імперіялїстичної Росії.

Головна тюремна управа в Петрограді внесла просьбу о державний кредит на будову нових тюрем. Жадана сума мала виносити кількасот тисяч рублів. Державний скарб, правдоподібно тому, що сам порожний, сю просьбу відкинув.

Яку-ж вартість представляти-ме царська Росія, коли у ній перестануть будувати нові тюремні „учрежденія"?

Російська часопись „Новости Жизни" (виходить в Хабринську, Росія) пише:

„В другій половині липня через Владивосток перейшло в Росію 28 мілїонів пар американської обуви, призначеної для Москви, Петрограду, Одеси і инших міст. Двайцять вісім мілїонів пар! Того числа обуви досить, щоби заспокоїти всьо міське населенє цілої Росії, взявши від найменьшого до найбільшого. І тоді ще остало би ся 5 мілїонів пар. Куда-ж то всьо поділо ся?"

Сю загадку можна легко відгадати, коли знає ся характер і вдачу російських чиновників і їм подібних.

Коли знає ся, що в часї російсько-японської війни, для російської армії приходили довжезні поїзди з глибокої Росії, а в них замісць хлїба було камінє, замісць муки був пісок і т. д. Державні урядники оправдували ся, що про се нїщо не знали, викручували ся на всї боки, але за виновниками не пошукували... Не пошукували, бо вони самі, тісамі „урядники" в душі почували себе виновниками.

Велика, богата Росія, а населенє голодує, не має в що убрати ся. І де-ж ті величезні шпихлїрі збіжа? Де ті богатства, якими на кождім кроці хвалить ся Росія? Де найновійших 28 мілїонів пар обуви? „Куда-ж то всьо поділо ся?"...

БАТЬКО ДУДИКЕВИЧ І ЙОГО ДІТИ.

(З Ростова над Доном).

До Ростова прибув ґенерал-майор Брилкін, щоби перевести ревізію з діяльности народної ради Прикарпатської Руси, яка опікувала ся, і удержувала і кормила за гроші російського скарбу 4.000 галицьких збігців. Хотіло би ся думати, що сеся ревізія буде вступною сценою штуки, відіграної предсїдателем ради, госп. Дудикевичем, героєм, народним трибуном, милосерним батьком, при акомпаніяменті голосіня, жалоб, просьб і слїз кількох тисяч голодних, невинних жертв. Госп. Дудикевич — правдивий герой. Високого росту, з великою, густою, сивою бородою, зі сильним виразом лиця, з нескорими, поважними рухами, з повільною, переконуючою мовою. Спосіб його говореня є красший всього. Госп. Дудикевич — „москвофіл", і думає, що під рукою ґрафа Бобринського і його компанії українське питанє в лїпший спосіб дасть ся розвязати. Тому він промовляє (він ніколи не говорить, а завсїди виголошує бесїди) виключно по російськи. Однак се не легко чоловікови, який ціле житє прожив з відокремленим мазепинським, українським язиком, тому і перед кождим зворотом робить перерву, для кождого звороту підбирає старанно російські слова. Однак пильність не помагає і мова найпильнійшого з москвофілів иноколи нарушуєть ся нелеґальним хахлацьким слівцем.

Вірність госп. Дудикевича була оцінена і мастиґий поклонник націоналїстів одержав на самім початку один раз 100.000 рублів, а опісля протягом року більше ніж по 60.000 рублів кождого місяця на ціль безконтрольного уряджения; — урядово називало ся воно „на уділенє помочи галицьким збігцям". Результат сеї помочи стежив я довше ніж рік.

Госп. Дудикевич зі своєю дружиною жив в прекраснім готелю; їдучи зелїзницею, уживав виключно першої кляси; його кабінетови в канцелярії ради Прикарпатської Руси міг би позавидувати й найбільший маґнат. Чудовий стіл, дорогі прибори до писаня; їх доповняють ріжні артистичні прикраси, кілька людий прислуги, які мають спеціяльний наказ недопускати перед ясні очи госп. Дудикевича нікого із галицьких жебраків.

Госп. Дудикевич називає галицьких збігців своїми дітьми і приходило ся жити тим „дітям" у розкішно жиючого батька зовсїм так, як згадуєть ся в байках.

Значна більшість Галичан, які прибули до Ростова, є селянами і їм належить ся з державної каси через раду Прикарпатської Руси на одну особу по 6 рублів на місяць. А 100.000 рублів одноразової запомоги уділено госп. Дудикевичеви на побудованє для Галичан мешкань та зладжень для них ліжок і покривал. Бачив я ті мешканя кілька разів в ріжних порах року. Всї вони подібні до себе, всї вони однаково страшні, а найгірші, розуміє ся, на передмістю. Фірман скинув мене в половині дороги.

— Дальше годі їхати, — кінь не потягне.

Де не потягне конина, там живуть і відтам ходять у місто сотки людий — хорих, голодних з нещасними, замореними дітьми.

Рішив ся і я зміряти свої сили з кониною. Чорне болотнисте озеро з великими роззявленими дірами — слїди, куди проходили люди. Боком веде ховзка стежка. Всї хати такі, як у звісних російських Голодівках і Недоїдках: низенькі, окопчені, похилені на бік, з вибитими шибами у вікнах, з діравими дахами.

— Де тут живуть збігці?

— Оттут! оттут! — кричить кілька голосів нараз і кивають руками, щоби я вийшов на подвірє.

На ґанку вийшли менї на стрічу мешканці домика. Богато жінок з маленькими дітьми на руках, а довкола них ціла громада старших діточок. Входимо в хату. Її довжина числить 7 аршинів, ширина 5, висота — точно не скажу, знаю лише, що було страшно випростувати ся, аби головою не стукнути о стелю. В тій буді коротало дні свого житя чотири родини, разом 22 осіб. Ніодного ліжка. До спаня служили їм заболочені лахмани, яких годі собі представити, на мокрій та ще бруднїйшій долівці. Рівночасно ті лахмани служили і до сидженя, бо у цілій кватирі, побудованій госп. Дудикевичем для своїх „дітий", була лише одна-однїсенька дереляна лавка. Я прийшов якраз в пору: Галичани збирали ся обідати. На долівці поставили миску з темно-брудною, густою, але горячою юшкою.

— Що варили?

— Фунт муки, фунт капусти і водиця.

— Чи то на всїх?

— На всїх.

— А запомога?

— Запомога! У нас тут вже по три місяції ніхто ніодної копійки не одержав. Кождого дня зрана ходимо до канцелярії. Туди чотири верстви, а все даром. Може ти, пане, ревізор, то напишемо жалобу.

Стало душно. Я вийшов. До воріт зближила ся, угинаючи ся під тягаром повного ведра води, молода дівчина, боса, в легонькім дешевім одїню, а коли вітер підносив спідницю, то було видно, що на ній не було біля. Худа як тінь, в лици ні краплї крови, очи сьвітять ся як в пропасниці.

— Що ти, хора?

— Булам хора, в шпиталю лежала. Мала тиф. Дві неділї тому, як випустили.

— Запомогу одержала?

Дівчина лише головою дала знак, що нї.

Місцевий комітет земського союза предложив Дудикевичеви, що візьме на себе опіку над Галичанами. Москвофіл сейчас зрозумів, що се домаганє має на цїли позбавити його власти над Українцями і не згодив ся. Розуміє ся, що з передачею земському союзови опіки над Галичанами треба передати й гроші, які для них призначені. А серед таких відносин може патріот кинути ся в само пекло революції. Тоді заряд донсько-кубанського комітету всеросійського земського союза уважав за конечне відкрити кілька столових (кухонь) в околицях, де мешкали Галичани, і стали кормити нещасних на свій рахунок. Таксамо прийшло ся поступити з учениціями, котрих Дудикевич поселив в домі без опалу, без ліжок і виразно: без столів і стільців. Дївчата допрошували ся все лише за хлїбом і кипятком, який приносили собі з поблизкої чайнї.

Не меньше лихо приходило ся жити також ученикам. Їх є в Ростові кілька соток у віцї учеників народної школи до вповні зрілих студентів. Богато з них ходило як звичайні робітники до фабрик, другі ходили жебрати, а одного ґімназиста судили навіть за те, що він відважив ся на майданї продати простирало.

„Хоч полтинник*) на хлїб роздобути".

Зашуміло в часописях, зафилювало в товаристві, дійшло до центра богато ріжних слухів і доносів про надужитя ради Прикарпатської Руси. Приїхав перший ревізор, дипльоматичний чиновник при ґр. Бобринськім, госп. Ольфереєв. Познакомив ся з Дудикевичем, розуміє ся, був ним очарований і одержав від госп. Дудикевича звіт з діяльности ради, ним самим написаний. Відїхав назад, щоби давати й на будуче на всякий случай захист „отцеви" Галичан. Таку заяву зложив госп. Ольфереєв перед представителями місцевих часописий. Всеж таки грізна атмосфера почала рідшати. Положенє Галичан почало поправляти ся. Дітий призначили в наукові заведеня, дорослим помогли винайти роботу, хорих відправили до шпиталїв. Однак сей лад не довго тривав. Скоро знова все пійшо по старому. І Галичани знова стали товпами приходити до державних і міських урядів, жалувати ся на свою біду та просити помочи.

Тепер приїхав другий ревізор. Можливе, що може остаточно йому удасть ся пізнати правду та що може 4.000 Галичан відотхне нарешті свобідно. Може бути, що ґенерал Брилкін виратує їх від „отця".

„Рѣчь". **А. Леонов.**

*) Полтинник = 50 копійок.

Коли взяти під увагу всї ті користи, які У. Н. Союза дає своїм членам, то його треба вважати за найтаньшу орґанізацію не лише між українськими, але й між чужими орґанізаціями!

Адреса:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION,
P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

НІМЦІ МАЮТЬ НАДІЮ НЕБАРОМ ЗОВСІМ ЗЛОМИТИ РУМУНІЮ.

(Після воєнного кореспондента Карла В. Віґанда).

БЕРЛИН, 9. жовтня. — Центральні держави мусять поверх 1.400 кільометрів боєвого фронту боронити перед чисельно переважаючим неприятелем, якого заосмотрює в оружє і амуніцію більше ніж половина промислового сьвіта. На заході, над рікою Сомою, робить від 24. червня наступ 2,000.000 Анґлїйців і Французів враз з 5.000 до 8.000 гармат. Ґенерал Сарей розпочав наступ в Македонії, а Москалї кидають одну лаву за другою на східнім теренї війни. А прецінь Гінденбурґови і Людендорфови удало ся не лише здержати спільний напад ворогів, але навіть уможливити союзним війскам перевести успішний наступ проти нового ворога — проти Румунії.

Ґенерал Фалькенгайн на чолї німецьких і австрійсько-угорських війск відбив в суботу в ночи Кронштад. Останної ночи його передна сторожа переслїдувала утікаючі румунські війска недалеко пограничної місцевости Предаль, у відаленю 15 миль від Синаю, де находить ся лїтна палата румунського короля і палати многих аристократичних родів з Букарешту.

По розгромі першої румунської армії під Германштадом ґенерал Фалькенгайн вдарив з цілою силою на другу армію румунську. Румунські війска робили вправдї зусиля, щоби ставити опір у „лїсї духів", але найшли ся нараз окружені зі всїх сторін війсками німецькими й австрійсько-угорськими. З великим трудом і великими втратами приходило ся другій румунській армії перебивати ся через ряди противника. Нинї ціла армія розпочала на цілій лїнії загальний відворот.

Віддаленє, яке ділить ґен. Фалькенгайна від Букарешту, виносить заледви 80 миль, то є заледви кілька миль більше ніж союзні війска зробили в останних 5 днях підчас наступу в Семигороді. В порівнаню з успіхами союзних війск проти Румунії і то в так короткім часї, є успіхи анґлїйсько-французьких війск над рікою Сомою зовсїм малі, коли зважить ся, що їх наступ триває вже без перестанку 3½ місяця.

Положенє Румунії може дуже скоро опинити ся в грізній небезпеці. Німецькі й австрійсько-угорські війска мають тепер у своїх руках просмик Червоної Вежі, на полудне від Германштаду. **Хоч нема певних близших вістий, можна однак припускати на підставі теперішного загального положеня, що Німці готовлять ся до очищеня Румунії.** Як тепер справа стоїть, то анї наступ противників над Сомою анї розпучливі зусиля Москалїв в Галичині і на Волини не є в силї спинити дальших плянів Гінденбурґа, щоби упорати ся з новим ворогом. Гінденбурґ держить своїх ворогів на всїх теренах війни неначе в смертних клїщах і не позволяє їм дати безпосередну поміч Румунії. Коли зусиля центральних держав щодо Румунії скінчать ся успішно, тоді поправить ся не лише їх положенє стратеґічне й економічне, але навіть буде лїпше, ніж воно було в часї перед виступленєм Румунії до війни.

Теперішне положенє дає богато всіляких можностий. Недалека будучність покаже, чи союзники будуть в силї щонебудь зробити, аби спасти Румунію, чи вони будуть приневолені немічно глядїти на упадок Румунії, як колись глядїли на упадок Бельґії, а відтак Сербії і Чорногори. Ґраф Гертлїнґ заповідає, що без огляду на те, що станеть ся, Румунія мусить опинити ся під колесами побідного воза союзних війск.

Головний німецький штаб оцінює нинї, що румунська армія втратила одну трету часть своєї сили. Нествердженї вісти з Данії і Швайцарії доносять про страшні відносини в румунських шпиталях, яких не приходило ся стрічати в жадній иншій державі.

„Теперішний президент міністрів Братіяну — каже Віґанд — і бувший президент Йонеску, з яким я в маю 1915 року особисто розмовляв і котрий тоді заявив менї, що Румунія стане по стороні Росії і Анґлії, є окружені, як доносять, постійно війском і поліцією зі страху перед гнївом народу.

ПУБЛИЧНИЙ ПОГЛЯД НА ТРАМВАЄВИЙ СТРАЙК В НЮ ЙОРКУ.

Один страйкуючий трамваєвий робітник в Ню Йорку, вислав лист до редакції часописи „Ню Йорк Івнінґ Джорнал" такого змісту: „Я прошу Хвальну Редакцію висловити свою думку щодо трамваєвого страйку. Про се я дуже радий довідати ся, а се тому, що сам я є страйкером. — Є. Р."

На сей запит редакція згаданої часописи відповіла:

Юнїя, в повнім значіню того слова, є одинокою охороною, яку лише робоча кляса може мати. Більша платня, коротші години праці задовільнять кождого, кромі кількох бізнесменів. 8-годинний день праці є справедливий і відповідно до нього повинно ся винагороджувати працюючих.

Тут не можна втягати до боротьби всьо населенє міста. Коли 5 мілїонів людий буде помагати кільком, то се значить — карати тих 5 мілїонів людий.

Коли нині всї робітники міста вийдуть на страйк, щоби помогти трамваєвим робітникам, то тісамі трамваєві робітники на другий місяць вийдуть на страйк, щоби допомогти другим і так тягнуло би ся у безконечність. Що-ж тоді зробить місто? Хто буде найбільше терпіти? Очевидно: ніхто инший, лише робітники.

Енерґія робітників, сила злуки під проводом таких здібних людий, як п. Ґомперс і прочі, мають більше значінє ніж публична опінія, коли ходить о се, щоби виграти страйк.

Можуть настати такі відносини, що оправдають загальний страйк. Але покищо подібної ситуації нема підчас теперішного трамваєвого страйку.

*
* *

Найбільша користь, яку принесе теперішний трамваєвий страйк, буде не побіда і не пораженє робітників, але помноженє симпатиків домаганя, щоби всьо було публичною власностию.

Коли трамваї будуть власностию населеня Ню Йорку, тоді робітники не будуть мати основ ні причин до всяких непорозумінь. Вони будуть працювати 8 годин денно, зиски обернеть ся на улїпшенє услуги, на зниженє ціни їзди, на підвишку платнї робітників і рівночасно можна приняти більше робітників до праці та зменьшити податки. Тимсамим знищить ся теперішну систему, в котрій непотрібно кілька одиниць збогачують ся.

Коли трамваєві робітники програють тепер сей страйк, то вони в результаті виграють тоді, коли зеднають ся і поставлять своїх людий на начальних місцях в державі, а сї знова постарають ся перевести систему, щоби всї монополї були власностю суспільности.

УТЕЧА З КАНАДІЙСЬКОЇ НЕВОЛІ.

До Злучених Держав повернув Німець, на імя Еміль Бравх, який від самого початку війни перебував в канадійськім арештї, бо війскові власти Канади закидали йому шпигуньство. По заарештованю канадійські власти заслали його до табору полонених у Верноn, около 375 миль від Ванкувер, Б. К., в Канаді. Там застав він вже около 250 австрійських і німецьких іміґрантів, між ними богато жонатих, яких також уважано за шпигунів.

Се не був такий табор, у якім кождий міг би бодай трохи бути вільним. Се був строгий арешт, де з цивільними полоненими поводили ся по зьвірськи. Тим катованям допомагали ще ріжні слабости, які майже що дня забирали нові жертви.

Серед таких тяжких обставин, мимо строгої сторожі, у кількох полонених зродив ся намір утечі і 12 полонених подумували над тим пляном. Вкінци рішили копати тунель попід мури арешту. Сказали і взяли ся до роботи. 12 осіб довго мордували ся, заки в силї вкінци викопати тунель на 85 стіп довгий. Глибоко попід землю не мож було копати, тому копали мало що не під самою поверхнею землї. Міжтим лишали стовпи землї, які мали держати цілу поверхню.

Утечу назначено на 2. падолиста (1915 року). Рушили. Кождий тремтїв на цілім тілї. Найменьший шелест переймав всїх дрожию. Кождий старав ся іти на пальцях, щоби лише добити ся до наміреної мети. Треба було чекати при входї 4 години, щоби можна було незамітно вийти на верха.

Доля пощастила втікачам. Вони щасливо вийшли з тунелю і стали ногами на твердій земли. Однак небезпека ще не проминула. Втікачі крили ся по дебрах, лїсах та ярах, щоби не впасти в очи лихих людий. Деякі укривали ся по 15 днів таки недалеко арешту. Їли сирі ярини, овочі і т. п., щоби лише не загинути з голоду.

Між утікачами був і висше згаданий Німець, Еміль Бравх. Він ішов пішки 160 миль і так дійшов до границї Злучених Держав. Яка доля стрінула прочих 11 утікачів, Бравх не знає.

Гр. Семешко.

З СИБІРСЬКИХ СПОГАДІВ.

(Передрук заборонений).

31. П. Е. Свінхувуд.

(Конець).

Нас зустрів старий уже чоловік, так на 70 літ віку, дуже високий і кріпкої будови. Се і був сам асесор П. Е. Свінхувуд.

— Прошу, панове, до хати; роздягайтесь, сідайте, — звернув ся він до нас на фінській мові — дуже я радий, що ви надумали відвідати мене старого, бо правду сказати, я жию тут сам як борсук у норі; ні з ким і словом перемовитись.

За хвилину з другої кімнати вийшла жінка П. Свінхувуда, Олена, така-ж старенька і таксамо міцно збудована, як і її чоловік. По кількох хвилинах на столі зявив ся традицийний російський самовар і розпочала ся у нас бесіда.

— Велика, богата сторона, отся ваша Сибір, — сказав Свінхувуд — а яка пустинна! Більше ніж пів тисячі верств проїхав я кіньми і ніяких признак живого промислового житя. Коли вже уряд російський візьметь ся за розум і перестане дивитись на Сибір як на місце заслання? Коли Росія візьметь ся за вихіснуванє незчисленних богатств Сибіри, що лежать задармо? Чи-ж ви і в самім ділі хочете діждатись, поки сю безмірно велику сторону у вас мирним способом завоюють Монголія і Китай? Ви погляньте, як вони зі сходу посувають ся на Сибір, як прибирають до своїх рук торговлю і промисловість! Аж сумно якось дивити ся, що край незчислимих богатств тримають яко місце заслання! Політика ся дуже немудра; її можуть провадити тільки ті, котрі навмисно занедбують свою вітчину!

Се була щира правда. Чоловік, котрий перший раз дістав ся у Росію, хоч і в неволю, але чоловік думаючий, все своє довге житє віддавший громадській праці на користь і для розвою своєї маленької Фінляндії, відразу побачив ті безмірні занедбаня російським урядом і сього краю і сього народу.

Далі балачка перейшла на перебуванє Свінхувуда в засланю.

— А нічого, — сказав старий — я задоволений. Морально задоволений тим, що мій протест проти скасовання наших законів мав такий сильний відгук по всій Фінляндії; але я і фізично задоволений. Річ, бачите, в тім, що за щоденною роботою і ріжними громадськими справами мені ніколи було і відпочати, а тут я відпочиваю добре, так добре, що більше нікуди. Ніщо мене тут не денервує, бо і ніякі вісти в сю велику і далеку глушу не доходять. Я собі цілі дні ходжу по околицях, їзджу на лижвах. Погодившись з поліцією, я дістав дозвіл ходити на лови, учу ся пильно російської мови і вже при помочи словаря і граматики можу написати сам письмо по російськи. Навмисне не читаю ріжних політичних вістий в ґазетах, щоб не турбувати ся. Війна мене мало що обходить... Одно, що мене вганяє в тугу, так се те, що я не маю при собі дітий... Дома в мене лишило ся шестеро дітий, а наймeньшому синови всього 6 літ...

Пробули ми у П. Е. Свінхувуда два дні і, приязно розпрощавшись з сими хорошими людьми, повернулись до дому, в Нарим.

Товариші старенького Свінхувуда, що лишили ся в Фінляндії, вживали всяких засобів, стараючи ся о його визволенє з засланя. Сам Свінхувуд, коли про се дізнав ся, написав їм сердите письмо, в котрім просив ніяких заходів се надалі не робити, бо він не хоче звертати ся до російського уряду ні з якими просьбами і скаргами; але товариші його не думали з сим числити ся. Правда, добитись увільнення Свінхувуда з заслання не удалось, але полекшу йому дали велику. З поганого маленького села Тимського його перевели до міста Коливані, тої-ж таки томської губернії, що лежить всього 45 верств від головної сибірської зелізниці.

Поїхав туди Свінхувуд 1. мая 1915 року на пароході. Саме тоді і я дістав від губернатора дозвіл поїхати в Томск лічити зуби, так отже ми разом на одним пароході і поїхали.

В Томску Свінхувудови трафила ся дуже неприємна історія. На пароході, бачите, ми їхали вільно, під вартою всього тільки одного поліцая. До Томска прибули в полудне і з парохода з поліцаєм, направились прямо до готелю. Повмивались, попереберали ся з дороги і над вечір пійшли замельдувати ся до повітової поліції. Позаяк я мав дозвіл від самого губернатора, то староста Пелюшевський зараз же мене і відпустив, а старого асесора Свінхувуда затримав. Відправити його дальше, на Коливань, можна було тільки на рано, і от до ранку староста його і арештує. Всі мої і моїх томських знайомих заходи, щоб увільнити Свінхувуда з сього дикого арешту, жадного успіху не мали; старому не дали переночувати в чистім готелю, а змусили залишити ся на ніч в бруднім поліцийнім тюрмі.

Староста Пелюшевський рішучо відмовив увільнити Свінхувуда з арешту і сказав, що йому приказали мати подвійний догляд за Свінхувудом, котрий може втекти. Але на той час поліцийна тюрма так була переповнена, що вже і одного лишнього чоловіка нікуди було запхнути і через тесаме Свінхувудови довело ся ночувати на долівці в канцелярії повітової поліції (староства). В ночи туди привели ще 9 якихось босяків, котрим також не найшло ся місця в тюрмі.

— Вірите, — говорив мені на ранок Свінхувуд — я цілу ніч не спав, а вже що воший набрав ся, так і не дай Боже!

В Коливані Свінхувуд почував себе богато лїпше ніж в селі Тимськім. Всетаки як не як місто, а не якесь-там драпте село на болотах.

У вересни 1915 р. Свінхувудови позволено переїхати з Сибіри до ґубернії симбірської (над Волгою), де нині мешкає в засланю професор М. Грушевський, але Свінхувуд відмовив ся. З приводу сього він писав мені в Нарим.

— Тут я вже обжив ся, поліція своїми утисками дуже не докучає. Ще як би позволили перебрати ся в саме місто Симбірск, то булаб рація їхати, а то в ґубернію... Симбірський ґубернатор може запакувати мене в яке-небудь село своєї ґубернії ще гірше ніж село Тимське. Бог з ними, я-б уже волів, аби мене більше не чіпали і ніяких „полекш” не давали, а далиб спокійно перебути лиху годину в Коливані.

Так і по сей день залишив ся Свінхувуд в Коливані, відкіль я від нього сими днями дістав листа. Пише, що сю зиму приїздили гостювати до нього і діти. Жінка через зиму жиє з ним на засланю, а на літо їздить до дому господарити, бо П. Е. Свінхувуд є в Фінляндії богатим дідичем і має великі маєтки.

ЯК ВОЮЄ АНҐЛІЯ.

—o—

Анґлія воює з Німеччиною, зі своїм найгіршим ворогом. Се дві великі і непримиримі суперниці, які борють ся о пановане над морськими водами. Обі сі держави взяли собі до помочи много инших, більших або меньших держав, і оружною силою стараютъ ся розвязати питанє свого житя чи смерти.

Коли Анґлії вдасть ся покорити свого німецького ворога, тоді вона буде дальше найбільше могучою державою сьвіта і буде надавати напрям політики всім прочим державам.

Питанє, чи Анґлія побє свого ворога, є покищо загадкою, якої на разі не дасть ся відгадати. Ні одна ні друга воююча сторона не може напевно знати, яка доля стріне її в найблизших днях.

Та не в тім річ. Обі сторони воюють з собою дуже завзято. Анґлія воює проти Німеччини і до помочи взяла собі кількох союзників. Вона старасть ся використати їх на дві сторони. 1) Анґлія при помочи союзників старасть ся побити Німеччину, щоби забезпечити загрожену Німеччиною свою будучність, і 2) Анґлія уживає всіх сил і способів, аби по скінченій війні запанувати над теперішними своїми союзниками. Розуміеть ся, що Анґлія не старасть ся підбити своїх союзників під свою власть, але вона старасть ся, щоби кождий союзник був залежний від Анґлії під зглядом економічним і фінансовим.

Се дасть ся почасти вже й тепер потвердити, хоч би й тим, що між деякими анґлійськими союзниками панує частинне невдоволенє з Анґлії.

Про невдоволенє в Росії говорило ся вже богато разів. Там витворила ся партія, яка старасть ся знищити анґлійські впливи на Росію.

Невдоволенє з анґлійської політики росте і в Італії. Найбільше популярна італійська часопись „Аванті” в одній остро переценз урованій статі жадає вияснення зі сторони правительства, чи правительство ручить, що по війні італійські зелізниці і плови стації не будуть зависимі від анґлійських впливів. „З дотеперішних досьвідів — пише згадана часопись — можна вносити, що по війні Італія готова стати ся вповні залежною від Анґлії. Фінансові підмоги Анґлії для Італії виносять вже 4 міліярди лірів, а до кінця біжучого року ся сума зросте до 5 міліярдів. Що-ж відтак буде?”...

Портуґалія вже записана Анґлії „з руками і ногами”, а Франція також не цілком вільна від Анґлії.

Війна принесе овочі для Анґлії. Вона чи виграє війну з Німеччиною, чи ні, але на всякий случай побідить своїх союзників. Її союзники так далеко зайдуть в анґлійський грошевий шпихлір, що без дозволу Анґлії не будуть мати права нічим самостійно радити. Так потрафить воювати анґлійська дипльоматія.

Ант. П. Чехов.

АЛЬБОМ.

Титулярний совітник Кратеров, худий і тонкий, як адміральтейський шпиль, виступив наперед і, звертаючи ся до Жмихова, промовив:

— Ваше превосходительство! Дїшимі і тронуті всею душею вашим довголітним проводом і батьківською дбалостию...

— Більше, чим протягом десяти літ, — відповів Закусин.

— Більше, чим протягом десяти літ, ми ваші підчинені, в нинішний, важний для нас... тоє... тоє... день, відносимо вашому превосходительству, в доказ нашого поважаня і глубокої вдячности сей альбом з нашими портретами і бажаємо, що на протяг вашого цінного житя, щоби ще довго-довго, до самої смерти, ви не покидали нас...

— Своїми батьківськими поученями на дорозі правди і поступу... — додав Закусин, витерши піт, який нагло виступив на лоб. Йому, очевидно, дуже хотіло ся говорити, і по всій імовірности, у него була готова промова.

— І нехай повіває — кінчив він: — ваш стяг ще довго-довго на поли ґенія, труду і загального добра!

По лівій, поморщеній щоці Жмихова покотила ся слеза.

— Панове! — сказав він дрожучим голосом. — Я не надіяв ся, ніяк не думав, що ви будете сьвяткувати мій скромний ювилей... я зворушений... навіть... дуже... Сеї хвилї я не забуду до самої могили і вірте... вірте, други, що ніхто не бажає вам так добра, як я... А коли що і було, то таки для вашого добра...

Жмихов, дійсний тайний совітник, поцілував ся з титулярним совітником Кратеровом, який не надіяв ся такої чести і поблід з одушевленя.

Опісля начальник Жмихов зробив рукою ґест, який означав, що він зі зворушеня не може говорити і заплакав, немовби його не обдарували дорогим альбомом, а навідворот, відбирали... Опісля, коли трохи успокоїв ся і сказав ще кілька глубоко відчутих слів, дозволив всім стиснути свою руку і серед радісних, грімких окликів, зійшов в долину, сів в карету, а проводжений благословенями, відїхав. Сидячи в кареті, він почув у грудях напли в недосьвідчених доси радісних почувань і ще раз заплакав.

Дома очікувала його нова радість. Там уладили йому рідня, приятелі і знакомі таку овацію, після якої йому здавало ся, що він в дійсности приніс вітчині дуже богато користи, і як би його не було на сьвіті, то вітчині було би дуже зле...

Ювилейний обід складав ся цілий з тоастів, промов, обнять і сліз... Одним словом, Жмихов не думав, що його заслуги будуть так дуже відчуті серцями.

— Панове! — сказав він перед десером. — Дві години тому я був нагороджений за ті всі терпіня, які доводить ся переживати чоловікови, що служить, так сказати би не формі, не букві, але обовязкови. Я за цілий час своєї служби безвастанно держав ся засади: не публика для нас, а ми для публики. І нині дістав я високу нагороду! Мої підчинені піднесли мені альбом... Ось!... Я зворушений!

Сьвяточні лиця пагнули ся до альбома і почали його оглядати.

— А, альбом, гарненький! — сказала дочка Жмихова, Оля. Я думаю, що він стоїть пятьдесять рублів... О, яка розкіш! Ти, тату, віддай мені сей альбом. Чуєш? Я його сховаю... Такий гарненький.

Після обіду Оля занесла альбом до себе в кімнату і замкнула його в столі. Другого дня вона виняла з него урядників і повикидала їх на підлогу, а на їх місце вставила свої інститутські подруги. Службові мундури уступили свої місця білим пелеринкам.

Коля, синок його превосходительства, позбирав урядників і помалював їх одежи червоною краскою. Безвусим нарисував він зелені вуси, а безбородим — цинамоново-бронзові бороди. Коли вже не було що малювати, він вирізав з фотоґрафій фіґурки, проколов їм шпилькою очи і почав бавити ся в жовнірів. А коли витяв титулярного совітника Кратерова, прикріпив його на коробці з сірників і в такім виді поніс його в кабінет до свого батька.

— Тату, памятник! поглянь!

Жмихов зареготав ся, схилив ся і, зворушений, поцілував сердечно Колину щоку.

— Ну, йди, пустію, покажи мамі. Нехай і мама подивить ся!

РОДИМЦІ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, БО СЕ ОДИНОКА І НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ В АМЕРИЦІ!

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 15. ЖОВТНЯ 1916

устроюють

Братства і Товариства громади пертамбойської.

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

в память

ІВАНА ФРАНКА

в великій гали 752 State Street.

Початок точно о годині 7. вечер.

ЧИСТИЙ ДОХІД НА ФОНД ІВАНА ФРАНКА.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітинґ відбудеть ся в суботу дня 14. жовтня с. р., о годині 8-мій вечером в гали Народного Дому під ч. 79 Моріс Стр. Всі члени мають явити ся точно о назначеній годині. Члени, котрі не заплатять своїх вкладок за один місяць, зістануть суспендовані з Братства і У. Н. Союза. — Й. Крайник, предс.; С. Глива, кас.; М. Смакула, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітинґ відбудеть ся в понеділок, дня 16. жовтня с. р. о год. 7.30 вечер під ч. 1012 Нюарк Аве. Кождий урядник і член має явити ся в назначеній порі, бо є важні справи до полагодженя. — М. Баран, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Зоря”, від. 69, повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеть ся в суботу, 14. жовтня с. р. Кождий член мусить безуслівно явити ся. На тім мітінґу будеть ся приймати нових членів до Товариства і до У. Н. Союза. — Й. Мартинів, секр.

ЕЛІЗАБЕТПОРТ, Н. Дж. Сестрицтво „Любов”, від. 37, подає до відома, що триквартальний мітінґ відбудеть ся в неділю дня 15. жовтня с. р., о годині 3-тій пополудни в домі Сеня Цимбалюка під ч. 156 перша улиця. На тім мітінґу мають явити ся всі членниці, бо є важні справи до полагодженя. Котра членниця не явить ся, підпадає карі 50 цнт., а урядник $1.00 Будеть ся приймати нові членниці за половину вступного до У. Н. Союза і до Сестрицтва. Тож приходіть жінки і дівчата, вписуйте ся до У. Н. Союза і забезпечте себе на лиху годину. Не зволікати з дня на день і не кажіть, що жінці в хаті нічого не станеть ся, бо смерть і в хату заходить, шукаючи за своєю жертвою. — Е. Нерода, предс.; Е. Цималюк, кас.; Е. Кардаш, секр.

АСТОРІЯ, Н. Й. Бр. св. О. Николая, від. 5, повідомляє всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що річний мітінґ відбудеть ся в суботу дня 14. жовтня, в гали Семоради під ч. 196 Патер Аве., о годині 7.30 вечер. Кождий член має явити ся на річний мітінґ, бо буде справозданє з цілого року і будеть ся вибирати цілий новий уряд. Котрий член не явить ся на означений час, заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — М. Козак, секр.

СТЕЙПЕЛТОН, Н. Й. Бр. св. Михаїла, від. 211, подає до відома всім своїм членам, що річний мітінґ відбудеть ся в суботу дня 14. с. м. в гали під ч. 222 Брод ул. Буде вибиратись новий уряд і маємо инші справи до полагодженя. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. а урядник $1.00 кари. На сім мітінґу має кождий член вирівнати всій старий довг, бо инакше зістане суспендований. Нових членів будеть ся приймати без вступного до Братства а до У. Н. Союза за половину вступного. — М. Вишновецький, предс.; А. Лазар, секр.

СТАМФОРД, КОНН. Бр. св. Михаїла, від. 350, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеть ся 15. жовтня о 2-гій годині пополудни в гали У. Н. Клюбу. Кождий член обовязаний прийти на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодженя. Котрі члени не поплатять своїх довгів, зістануть суспендовані. — Й. Тирчик секр.

ЛЕЙТРОБ, ПА. Бр. Успенія Пр. Богородиці, від. 61, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в неділю дня 15. жовтня. Всі члени мають явити ся на тім мітінґу, бо є важні справи до полагодженя. Будеть ся приймати нових членів за половину вступного до У. Н. Союза і до відділу. Котрий член не явить ся, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Т. Королевич, предс.; Г. Пальчик, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ”, від. 117, повідомляє своїх членів, що триквартальний мітінґ відбудеть ся в суботу дня 14. жовтня під ч. 509 Іст 5-та улиця, точно о годині 8-мій вечером. Неприбувший член підпадає карі 50 цнт., а урядник $1.00. — В. Зелінський, секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 53, подає до відома всім своїм членам, що мітінґ відбудеть ся в неділю 15. жовтня с. р. о 2-гій годині попол. Обовязком кождого члена явити ся на сей мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодженя. — Л. Вантух, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Юрія, від. 379, ухвалило на квартальнім мітінґу, що братські мітінґи будуть відбувати ся завсіди 25-го кождого місяця, без огляду на те, в який день тижня ся дата випаде. — І. Багрій, секр.

АКРОН, О. Бр. Сошествія св. Духа, від. 295, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеть ся в неділю дня 15. жовтня с. р., точно о годині 2-гій пополудни, в галі церковній при ул. Савт і Вашінґтон. Будуть дуже важні справи до полагодженя. Нових членів будеть ся приймати до Братства і до У. Н. Союза за половину вступного. — П. Борсук, предс.; Р. Гайовий, секр.

ЕЛІЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ.

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА „УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ” В ЕЛІЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ.

відограєсь велике представленє

НЕВОЛЬНИК

драматичні малюнки в 5-ох діях

В СУБОТУ, ДНЯ 21. ЖОВТНЯ 1916

в гали Ґоса Лютвина, 152 Савт Парт, ріг Фронт ул., Елізабетпорт, Н. Дж.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Василь Коваль, старий запорожець .... М. Костишин
Ярина, його дочка, молоде дівча .... Е. Мазурик
Степан, його годованець, молод. парубок .... Ю. Горінь
Оксана, дівчина сусіда .... М. Сіра
Недобитий, бандурист .... В. Скрига
Опора, запорожець .... П. Сапса
Голущик, запорожець .... П. Смолинець
Недорізаний, запорожець .... С. Модний
Покришка, запорожець .... А. Фуртас
Неплюй, запорожець .... П. Ніценюк
Вукса, запорожець .... Ю. Матуліна
Джура, запорожець .... М. Мазурик
І. Селянин .... П. Остапчук
ІІ. Селянин .... Т. Пастушенько
Поводитор, хлопець .... Е. Теплий

Запорожці, невільники, селяни і турецькі яничарі.

Режісер: С. КОЛОДІЙ. Орхестра Г. КЛИМОВИЧА.

ПОЧАТОК О ГОДИНІ 7-ІЙ ВЕЧЕРОМ.

ЦІНИ МІСЦЬ: Крісла І-рядні 50 цнт.; ІІ-рядні 35 цнт.; ІІІ-рядні 25 цнт.

На се представленє запрошуєть ся всі Товариства і Братства а також всіх Українців з Елізабетпорт, Елізабет і околиці до як найчисленнійшої участи. Се представленє є дуже гарне і длятого хто прийде, не пожалує.

123і26 КОМІТЕТ.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Відчит п. Гр. Семешка в Бруклині.

Відчит п. Гр. Семешка про засланців на Сибіри відбув ся в Бруклині 8. жовтня б. р. Невелика церковна галя була переповнена. Відчит пройшов дуже красно і мав на слухачів великий вплив. По відчиті відбула ся збірка на запомогу засланцям. Зібрані гроші передані в руки Всч. о. В. Лотовича і будуть вислані на Сибір.

Відчит п. Гр. Семешка в Нюарку відбудеть ся 29. жовтня, а в Джерзи Сіти 4. надолиста.

Сцени із страйку в Байон, Н. Дж.

Страйк робітників „Стандард Ойл Ко." в Байон, Н. Дж., розпочав ся і то на велику скалю. Чотирох полісменів і 8 страйкерів ранено підчас кровавої бійки у вівторок (10. с. м.). Послідна бійка вивязала ся о годині 5-тій пополудни і була подібна до страшної битви. 25 полісменів забарикадовані зелїзничим возом бороли ся проти 1.500 страйкерів і їх симпатиків. Упало більше ніж 200 стрілів заки страйкери подали ся. В результаті — 8 жертв по стороні страйкерів, 3 жертви по стороні поліції. Около 3.000 робітників покинули працю, жадаючи підвисшеня платнї. Ті, що заробляють денно меньше ніж 3 долярп, жадають 30% підвишки; ті, що заробляють денно більше ніж 3 доляри, жадають 20% підвишки. До першої бійки між страйкерами і поліцією прийшло, коли кілька страйкерів виломали загороду довкола Тайдвотер Ойл Воркс і старались вдерти ся на подвірє, де стоять два резервоари. Тодї почала ся стрілянина з револьверів. В часї першої бійки ранено одного полісмана, М. Юшінґа. Друга бійка вивязала ся о пів години пізнійше, але тодї нікого не ранено. Зараз наставник фабрики оголосив, що фабрику замикає ся. Таким робом 7.000 робітників заперестало працювати. Ранені отсї: полісмени — Самуїл Б. Герріс, постріленний із заду; Роберт О'Коннор, зранений в ногу; Чарлс Лаклі, постріленний в праве рамя і Міхел Юшінґ, постріленний в праву грудь; робітники — Джозеф Канті, постріленний в живіт; Василь Шарепський, зранений в живіт; Іван Рада; Томас Ґавдер; Давід Мартін; Володислав Рубшеньский; Френк Вольф; Гнат Ложецкий. Стан здоровля кількох висше згаданих є дуже грізний.

Американський амбасадор повернув з Берлїна.

У вівторок (10. с. м.) рано з Берлїна прибув американський амбасадор Джеймс В. Джерард. Нїщо нового від нього довідати ся не можна. Він сказав лише дуже обережно, що він приїхав представити президентови відносини в Німеччині. Всьо, що амбасадор Джерард говорить приватним особам, говорить дуже обережно. Коли кореспондент одної нюйорської часописи поспитав його о близші інформациї щодо його приїзду, то амбасадор відповів: „Я, бачите, дуже заінтересував ся грою в „бейсбол" і хотів би трохи бавити ся"...

Здає ть ся, що молоко подешевіє.

Непорозуміне між фармерами і міськими доставцями молока є вже правдоподібно на добрій дорозї. Фармери проектують, щоби по містах заложити свої питомі фірми і тодї молоко буде коштувати 8 центів. Тим способом уникнеть ся всяких непорозумінь і населене міст не буде терпіти молочний голод. — Покищо се лише проект зі сторони фармерів. Чи він увійде в житє, то ще напевно не знати.

Радить видержати у боротьбі.

Прибувший з Европи президент юнії трамваєвих робітників В. Д. Магон радить нюйорським трамваєвим робітникам видержати у боротьбі з компаніями. Він обіцяв постарати ся для них запомогу в сумі 100.000 долярів і відїхав до Дітройт, Міш., та до инших міст, щоби можна виєднати у богатих юнійних касах згадану суму. Його заступник заявив, що теперішний трамваєвий страйк в Ню Йорку буде ще дальше продовжати ся. Американська Федерація Працї робить всякі стараня, щоби в Ню Йорку викликати загальний страйк.

Чоловік чи зьвір?

Злочин, який поповнено в середу (4. жовтня б. р.) вечером в Дітройт, Міш., переходить границї людскости. Около години 7-ої вечером до дверий дому Наталиї Дейвіс нагло застукав якийсь чоловік і увійшов до середини, оповіщуючи, що її муж лежить тяжко поранений в околици Пінґрі і Гамільтон. Саме в той час панї Дейвіс клала свої дїти до ліжка. Почувши таку болючу вість, вона страшно затрівожила ся. Словам чужого чоловіка так щиро увірила, що навіть не питала о подробицї. Мущина, що звістив їй про побите її мужа, сказав, що сам він іде наперед і буде ждати на паню Дейвіс на перехрестю Гамільтон і Пінґрі, де вона мала висїсти з трамваю. Упоравши ся дома, панї Дейвіс скоро прибула на означене місце. Там ожидав її згаданий, може 20-лїтний мущина. Він попровадив її до дому, де після його твердженя находив ся побитий муж панї Дейвіс. Увійшовши до середини дому панї Дейвіс зауважала, що дім незамешканий і що вона дістала ся в засїдку. Хотїла втїкати, але вже було запізно. Мущина заступив їй дорогу, відтак кинув ся на неї, побив її страшно, подрапав, подер на ній убранє, а відтак викинув на веранду. Переходячий, може о годину пізнійше, полісман почув слабий стогін і, йдучи за голосом, віднайшов тяжко побиту женщину. Він покликав амбулянс і забрав її непритомну на поліцийну стацію до Гайленд Парку. Панї Дейвіс не може пригадати собі, як виглядав мущина, котрий в такий дикий спосіб із невідомих причин побив її.

Жартуючи убив свого приятеля.

В шпиталі св. Марії в Пасейку, Н. Дж., помер від ран А. Ґусакора з Валінґтону, Н. Дж. Поліція заарештувала Петра Травіньского, замешкалого в тім-самім домі, що й попередний. Травіньский учив ся стріляти з револьвера, а на той час зявив ся Ґусакора. „Він сказав менї, що я не умію стріляти. Він просив мене, щоби я стрілив до нього, а я нехотячи й зробив так" — заявив Травіньский.

Змінив своє імя, бо воно приносило йому шкоду.

Еміль Лявеберґ з Монт Вернон, Н. Й., дістав від судових властий дозвіл змінити своє імя на Чарлс Едвард Ленсборн. Зміну свого імени Лявсбурґ оправдує сим, що його німецьке імя вже принесло йому страшну шкоду. Анґлїя і її союзники боять ся заключати з ним контракт. Він торгує бавовною, вовняною і льняною матерією. В серпни стратив він добре занятє в одній анґлійській фірмі лише тому, що він мав німецьке імя. Ленсборн (переднїйше Лявсбурґ) заявив, що він є натуралізованим горожанином Анґлії і його симпатії не є по стороні Німеччини.

Лікар убиває лїкаря.

Лїкар, др. Артур МекЛорен з Шікаґо убив лїкаря, д-ра Дж. Вайнштравба. За причину убийства др. МекЛорен подав, що др. Вайнштравб знищив його житє, переводячи на нїм невдалу операцію. МекЛорен зайшов до канцелярії Вайнштравба і убив його, стрілївши тричі з револьвера. Перед судією заявив, що з вини Вайнштравба він не може оженити ся.

Дочки лїпші ніж сини.

Альберт Бейкер, заіменований касієром повіту Лорен в стейтї Огайо, своє іменоване завдячує своїм девятьом дочкам, які по цїлім повіті вели за ним сильну аґітацію. В день перед голосованем дочки наняли автомобіль і разом з музикою їздили з міста до міста і аґітували за батьком. В дни виборів всї дочки, кожда з окрема, були присутні при голосованю в головнїйших містах. По обчисленю голосів виявило ся, що А. Бейкер, майже нікому незнаний, побідив прочих 6 кандидатів.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ" І ПРИЄДНУЙТЕ ЇЙ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

ПОЗІР ШІКАҐО І ОКОЛИЦЯ!

Отсим маю честь запросити на спільну нараду предсїдателів і секретарів всїх зорганізованих товариств, відділів, кружків, клюбів і инших товариств, без згляду чи вони належать чи ні до Федерації Українців і то так з самого міста Шікаґо як і околиці. Ось як: Савт сайд Борнсайд, Пулман, Гавторн, Іст Шікаґо і других.

1) Ціль нарад: зорганізувати Окружний комітет Федерації;

2) устроїти всенародне спільне віче.

Нарада відбудесь в моїм офісї 1515 В. Дівізьон стр., ріг Мілвакі Еве. в годині пів до 8-ої вечером дня 14-го с. м. в суботу. 22-3

СТРАЙК РОБІТНИКІВ ВІД ЧИЩЕНЯ ВІКОН В НЮ ЙОРКУ, БРОНКС І БРУКЛИНІ!

Товариші!

В понеділок, 2-го жовтня с. б. ми, робітники від чищеня вікон (віндо-клїнери) заперестали працю з причини малої платнї, яку доси нам платили наші боси, як і з причини довгих годин праці. Около 2.000 наших товаришів віндо-клїнерів покинуло роботу.

Просить ся приходити на наші щоденні мітінґи, які відбувають ся в гали зв. Echo Hall, 431 E. 6th St.

Приходіть всї на мітінґи і записуйтесь в члени нашої юнії. 20-22

З товариським поздоровленєм
Юнія Робітників від чищеня вікон,
Відділ Американської Федерації
(Огол.) Праці ч. 15156.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

В сїй рубриці поміщуйте слїдуючі оголошеня: Коли хочете віднайти своїх свояків, краянів або товаришів. —Коли шукаєте заняття.—Коли бажаєте, щоб хтось донїс Вам, де іде добре робота.—Коли потребуєте аґентів до поширеня Вашого бизнесу.—Коли потребуєте робітників до праці в бучерні, ґросерні, готели або на фарму.—Коли шукаєте спільників до бизнесу.—Коли шукаєте дяко-учителів і учителів музики.—Коли маєте хату або фарму на продаж.—Коли маєте хату або фарму до винайму.—Коли маєте на продаж якісь річи.—Коли пошукуєте людий на мешкане з харчом.—Коли продаєте свій бизнес або хочете купити чи обмінитись з ким.—Коли хочете подати свою адресу або бизнес до публичного відома.

За оголошеня поміщені в сїй рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщенє, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщенє. — Оголошень женитьби не приймаєсь.

Пошукую свого мужа **МИХАЙЛА МИСАКА** з Татар, пов. Самбір. Хто би знав його адресу, або він сам, нехай зголосить ся на мою адресу: Mrs. Katherine Mysak, 56 Walter St., Fe1wood, W. Va. 23-25

Пошукую МАРІЮ САВЯК з Жовчева, Галичина. Має перебувати в Сиракюз, Н. Й. Моя адреса є: Alex. Yakymiw, Hyde Park Hotel, Chicago, Ill. 23-25

ПАРОХІЯ Когус, Н. Й. потребує зараз спосібного дякоучителя. Голосити ся на адресу: **Rev. V. Uanytzky, 198 Ontario St., Cohoes, N. Y.** 23-25

Пошукую свого краяна **ІВАНА РОМАНЧУКА** з Міхалкова, п. Обертин. Хто би знав де він перебуває, або він сам, прошу голоситись на адресу: Fedor Kowalczuk, 2002 Mayfield St., Philadelphia, Pa. 21-23

Пошукую своїх братів **ЙОСИФА і ІВАНА ФЕДЮКА**, котрі мають перебувати в Філядельфії, Па. і швагра **МАРТИНА ЯЦЮКА**, котрий перебував в Скрентон, Па. Всї три походять з Гостова, пов. Товмач. Моя адреса є: Nicholas Fediuk, Napoleon, N. Dak. 22-24

Пошукую ТАДЕЯ ДАРВАЙ і наших родимців з Княжолуки, пов. Долина. Голоситись на адресу: Dmitro Ostrowsky, 267 Frontenac Street, Detroit, Mich. 22-24

МИХАЙЛО БАҐРІЙ з села Стоки, пов. Бібрка, зволить зголосити ся до мене на понизшу адресу: Theodor Dziany, 904 Clinton Street, Buffalo, N. Y. 22-24

НА ПРОДАЖ! Русько-польська бучерня і ґросерня, в дуже добрім місци, межи Русинами і Поляками і другими. Нема близько другої бучерні ані ґросерні. Бізнес вироблений. Місячний оборот звиш 1.000 долярів. Річ трактуєсь поважно. По близші інформациї прошу голоситись до: M. P. Sokolowsky, 1118 Dolman Street, St. Louis, Mo. 22-24

ЩО 24 ГОДИНИ БОЛІЛА ЙОГО ГОЛОВА.

Г. Г. фон Шлікови, одинокому фабрикантови Болгарського Кровного Чаю, який вилічив вже тисячі людий по всіх частях краю, а котрий одержує що дня много листів від людий, котрим Болгарський Кровний Чай привернув здоровлє, Францішок Влахович, Ста. А., Box 86, Йонгстави, О. надіслав слідуюче письмо:

„Ще не минув місяць від часу, як зачав я пити Болгарський Кровний Чай, а вже чуюсь значно ліпше, ніж коли небудь передтим. Давнійше терпів я на брак апетиту і запір, і не було дня, в якім не боліла би мене голова. Що 24 години повторював ся біль голови. Тепер я вже цілковито здоров".

Одна велика фамілійна пачка Болгарського Кровного Чаю, стане на 5 місяців і коштує одного доляра, 6 пачок 5.00 долярів. Належитість враз з замовленем треба висилати до: Marvel Products Company, 29 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

Увага: Коли хочете, щоб посилку забезпечено, то пришліть о 10 цнт. більше.

120ч29 (Оголошене).

Dr. JULIUS MARTINSON

ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ЛІКАР,

УКІНЧИВШИЙ НАУКИ В УНІВЕРС. РОСІЇ І НІМЕЧЧИНИ, СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ МУЖЕСЬКИХ І ЖІНОЧИХ.

Лічить успішно всякі недуги мущин і женщин, має значну клієнтелю між Українцями і радо уділяє всякі поради устно і на листовні запити.

Години офісові: від 8-10 рано, від 12.30-1.30 в пол. і від 6-8 вечер. В неділі: від 8-10 рано і від 1-2 попол.

295 E. 10th St., NEW YORK, N. Y.

слідуючий дім рога Ave. A.

$15 ЛЕКЦІЇ ЇЗДИ АВТОМОБІЛЕМ $15

Чому маєте ходити без праці або мало заробляти, коли можете мати легке і добре платне занятє, все на сьвіжім воздусі

Ми вивчимо Вас на шофера і автомобілевого механіка протягом 3 тижнів в день або вечерами і постараємось для Вас по укінченю курсу о добру роботу. Наша школа є першою і найліпшою в тім краю, в якій учимо після найновійшої методи а не як другі. Властитель сеї школи є інспектором автомобілів, і тому він знає ліпше вчити як другі.

Прийдіть до нас ще нині, розмовитись у своїй мові; офіс отворений до 9-ої вечер. Лайсенс ґарантуємо. 41—

Маємо дешеві мешканя для учеників з провінції.

NEW YORK AUTO SCHOOL, 302 E. 14th St., близько 2-ої Ave., New York City

DR. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE

407 East 78th Street. NEW YORK, N. Y.

Межи 1st Ave. і Ave. A.

СТАРОКРАЄВИЙ ХРИСТІЯНСЬКИЙ ЛІКАР

Лічить успішно всі жолудкові недуги; легких, нирок і всі другі внутрішні недуги. Лічить падачку і секретні недуги мущин і женщин. Щеплене проти сифіліса і ріжні инші операції. З великим успіхом лічить ревматизм, рани на ногах, лишаї, в скірні викиди, як також дитинні недуги. Лікар говорить по українськи і сам виробляє ліки.

Офіс отворений від 9. рано до 8. вечером, як також в неділі і сьвята. Хто не може приїхати нехай пише до нас. 79—

ОДИНОКА ХРИСТІЯНСЬКА ШКОЛА ШОФЕРСТВА.

КУРС $10 КУРС $10

Пощо платити більше? Чому маєте бути невільниками в шапах, коли можете стати своїм босом і заробляти по $25 тижнево і висше. Наша школа має найліпше і найбільше заосмотрене в сім обсягу в Америці. Се є одинока школа, в якій учать шоферства і реперованя на всяких новомодних автомобілях, як Chalmer's, Buick, Cadillac, „Hudson Super Six", 1916-1917 модель. Вчимо в українській мові. Також стараємось о посади. Харч і мешканє для позамісцевих дешево. Ґарантуємо студентам диплюми і стейтовий лайсенс. Оглянъте нашу школу і самі оцініть. Памятайте: Свій до свого! Уважайте на нашу адресу:

ARENA AUTO SCHOOL, 210 W. 50th St., (Близько Бродвею) NEW YORK, N. Y.

Безплатні інструкції механізму для шоферських студентів — се доказ користий, які дає наша школа. Незабудьте зайти вперед до нас. 86—

ДО ХОРИХ РУСИНІВ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,

славний специяліст зі старого краю

поручає всім терпячим Русинам, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, СТРУКТУРУ АБО ЗВУЖЕНЄ МОЧЕВОГО КАНАЛУ, НЕДУГИ ВЕНЕРИЧНІ, ЯК РІВНОЖ ВСІЛЯКІ НАСЛІДКИ ТАЙНИХ НЕДУГ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ І Т. Д. 40—

Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дітий в своїм офісі або в домі пацієнта, спеціяльно же на пропуклину при помочи специяліста з Відня.

Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG. 304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.) New York City.

Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

В ЧАСІ ЗУБКОВАНЯ ЗДОРОВЛЄ ДІТИЙ Є У ВЕЛИКІЙ НЕБЕЗПЕЦІ.

Kopp's Baby's Friend Co., яка виробляє сей чудовий лік для дітий, хвалений многими тисячами материй за його успішність, одержала слідуюче письмо від пані Марії Шварц, В. Кінґ стр., Ланкестер, Па.

Дорогий Пане:

Маю честь переслати Вам фотографії моїх двох доньок, Фльорні і Юлієї. Вони є незвичайно здорові, і я вірю, що се належить завдячити уживаню Вашого средства для дітий зв. „Kopp's". Я уживала сей лік через цілий час зубкованя і не мала ніякого клопоту. — Марія Шварц, В. Кінґ стр., Ланкестер, Па.

Kopp's, сей приятель дітий є одним з найуспішнійших ліків для дітий в случаях запору і горячки. Є він рівнож добрий проти корчів, вомітів, розстроєня, безсонности в часі зубкованя. 20ч29

До набутя у всіх аптиках в 25 і 50-центових бутельках. Коли не можете дістати в сусідстві, напишіть до Kopp's Baby's Friend Co., York, Pa., залучаючи доляра а ми вишлемо Вам дві 50-центові бутельки відворотною почтою.

ЛІКАРСЬКА ПОРАДА.

Кождий любить гарну і ружову церу лиця, з делікатною і гладкою як аксаміт скірою.

Не смутіть ся. Не зражуйте ся.

Коли маєте шорстку скіру, зморщки, прищі, лишаї, а Ваше лице є жовте або бліде, то найуспішнійшим средством на се є Робіноля Роза Крім.

Коли надармо уживаєте инші средства, щоби зробити своє лице і шию гарними, і мати ружову церу і здоровий вигляд, то Ви повинні сейчас спробувати Робіноля Роза Крім.

Усуне всі викиди з Вашого лиця.

Надасть правдиву краску і зробить Вашу скіру гладкою і здоровою. Богато гарних мущин і женщин завдячують гарний вигляд лиця сему досконалому крімови. Він також охолоджує і відсьвіжує скіру, надаючи її запах чудової перфуми.

Коли хочете мати гарне лице і виглядати так, як цьвітка, то замовте сейчас за $1.00 Робіноля Роза Крім просто від:

ROBINOLA MEDICAL LABORATORY, 397 Woodward Ave., Detroit, Mich.

Надзвичайно прикрою річию є видіти, як Вам починає випадати волосє; з початку троха, відтак чимраз більше і більше.

Се значить, що Ви занедбували своє волосє. Тому не чекайте, аж буде запізно. Яко найуспішнійше средство поручаємо Робіноля Гейр Тонік. Се чудовий препарат. Він запобігає випаданю волося і зміцнює його. Усуває з чашки порхлі і ріжного рода струпи.

Коли Вам волосє сивіє, то Робіноля надасть знова природну краску. Воно входить аж до корінців, через що волосє стає густе, довге і гарне. 123

Не відкладайте, а замовте собі сейчас $1.00 бутельку Робіноля Гейр Тонік просто від

ROBINOLA MEDICAL LABORATORY, 397 Woodward Ave., Dept. 3, Detroit, Mich.

Лікарська порада даром. Пишіть до нашого лікарського відділу.

R. J. Glick АГЕНТ АСЕКУРАЦІЙНИЙ ВІД ОГНЯ.

Офіс находить ся в WILLIAM McCONNEL BUILDING SHAMOKIN, PA.

ЗДОРОВЛЄ — СЕ БОГАЦТВО.

Коли потребуєте доброго спеціяліста недуг мужеських і жолудка навідайтесь до мене. Я вилічу найбільше застарілі недуги.

Profesor DR. ALTMAN, 314 E. 15th St., New York, N. Y

Години: від 1—3 і від 6—9 (в неділі замкнено). 22—

РУСИНИ ПІТСБУРГА!

Чи Ви знаєте ЩО ГРОШІ, ТО СИЛА?

Старайте ся пізнати та пічніть складати свої ощадности в стейтовім банку на розі улиць CARSON і 14-ої. 54ч-

Сей банк є одним з найстарших і найпевнійших банків, що цілковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші ЦЕРКОВНІ, БРАТСЬКІ, СИРІТСЬКІ і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажанє звіт стейтових контрольорів.

Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ на найліпші лінії, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсі.

German Savings & Deposit Bank

COR. 14-ої і CARSON STREETS, SOUTH SIDE PITTSBURGH, PA.

И. Е. Рот, през., А. П. Міллер, кас., Ол. Бучак, урядн. банку.

DR. KOLER

638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

ЛІКАР (говорить по українськи)

Dr. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбурґу, котрий відбув свої студії в Варшаві, має 18 літ досьвіду у лІченю недуг приватних мущин і женщин. Лічить: затроєнє крови, уплави, неміч у мущин, всякі уплави мочевого проводу, лишеї, викиди скірні, свербячку, шкрофули, недуги міхура і инші, походячі з нечистоти крови або блудів молодости. Голосіть ся особисто: почтою не лічу. 119—

Години принятя: від 9-ої рано до 8-ої веч. В неділі до 2-ої.

Іт. з 21 камінями ЖЕЛІЗНИЧИЙ ГОДИННИК

для мущин і жінок накручує ся без ключика, позолочуваний, з ґаранцією на 20 літ, подвійні коверти красно вирізані. Ходить безусловно точно і є спеціяльно зроблений для людей, котрі роблять при желізницях, і ґарантує ся на 20 літ. Незвичайна нагода.

Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за посліплатою (C. O. D.) $5.75 і за зворот пересилки, з тим привілеєм, що кождий може його оглянути, і єсли йому не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у иншого купця треба заплатити 25 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочуваний ланцюшок з дармовисом додає ся даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO., 1101 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill. 117чв28

PATERSON BABY CARRIAGE AND GO-CART MFG. CO.

449 Main St., Paterson, N. J. Телефон 4506.

Візки для дітий чотиро-колесові і дво та візки для ляльок.

Купуйте впрост у фабрикантів, а заощадите гроші.

Приймаємо всякі направки. 17ч26

DR. RICHTER'S Pain-Expeller.

найуспішнійший лік проти РЕВМАТИЗМА, БОЛІВ, ПАРАЛІЖА, СУСТАВІВ І МЯЗІВ.

Оригінальні пачки мають опакованє як побіч подано.

Не беріть пачок, які не мають нашої торговельної марки якора.

Фляшочки по 25 і 50 центів в аптиках і впрост від фірми.

F. AD. RICHTER & CO., 74-80 Washington St., NEW YORK, N. Y.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ.

Учіть ся АКУШЕРІЇ в нашій школі або з своїй хаті під нашою дирекцією; старанна, цілковита і скора наука; приймаємо кождого часу. По укінченю видаємо ДИПЛЬОМ. Адресувати: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 East 14th Street, New York City. Телефон: Stuyvesant 933.

МОДНІ УБРАНЯ

Чи хочете виглядати добре і вбрати ся добре за менші гроші? То прийдіть і купіть в нашім складі, а заощадите процент дрібничкової продажі. Зайдіть і оглянъте також наш спеціяльний департамент одежи, де є велика скількість ріжних убрань і рейнковтів. Ми робимо убраня на замовленє. Наш склад є отворений кождого дня, а в суботу і неділю аж до 10-ої години. 117ч56

Маємо також 500 ярдів сукна зі старокраєвих фарбованих товарів.

S. LEVINE, 469-471 Clinton Ave., N. Rochester, N. Y.

ЖМІЄЧНИК є одним з найліпших домашних ліків і певним средством проти ревматизма, болів плечий, коленя і болів грудий. Є помічне на болі голови, на болі суставів у рук і ніг, на легкий параліж карку, болі горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносіть ся до ґенерального агента, залучаючи 2-центову марку на відповідь. 96ч—132

MIKE FEDIW, 47 Ridge St., Hastings upon Hudson, N. Y.

SANTAL CAPSULES MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ реґулює В 24 ГОДИНАХ. Кожда гадка має напись з MIDY. Уникайте підробів.

$3.00 ДО $5.00 ЗА ДАРМО КОЖДИЙ КУРЕЦЬ МІСЯЧНО МАРНУЄ.

Позір! Братя Українці,
Кождий з нас се знає,
Що дорожня чимраз більша
Й біда притискає.
Всьо щоденно дорожіє,
Ціну підвисшають,
Та ще люди на дурниці,
Гроші розпускають.
Ох, ті люди! Ох, ті люди,
Із гроший дим роблять,
І зараня для здоровля
Шлях у гріб готовлять.
Але вже прийшов той час,
Що треба думати
І проклятий той тютюн
Треба понехати.
Ніхто того не докаже,
Що то є потрібна річ:
Щоб робити з носа комин,
А із уст циганську піч!
Час бо нам вже спамятатись
Та здоровля не псувати,
Лиш за гріш здобутий гірко
Собі щастє будувати.
Отже той хто лише хоче,
Відучити ся курити,
Нехай лиш нас поспитає,
Що він має з тим робити.
Най напише до нас лист
І марку пришле,
А ми йому відворотно,
Пораду пішлем. 14ч23

INTERNATIONAL SALES CO., 1850 W. Erie St., Chicago, Ill.

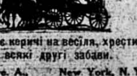
НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

„ДУБЕР" годинник здобув рекорд і є признаний цілим сьвітом за найліпший. Перевисшає своєю точностию і найгарнійшими виробами всі годинники, які тільки люди бачили і мали. Кождому даємо на 2-місячну пробу. Єсли не буде такий як висше описаний — гроші і кошта за пересилку звертаємо назад, на що даємо ґаранцію. Хід його дуже чистий, не спізнить ніколи ані одної навіть мінути. Накручуєсь раз на 36 годин; машинерія дуже сильна, з чистого ніклю; має 15 правдивих рубінів. Коверти чисто золоті (ҐОЛД ФІЛД 14 К.). Ґарантований на 25 літ. ЦІНА У НАС ТІЛЬКИ 8 ДОЛЯРІВ. Сей самий годинник, тільки критий, з подвійними ковертами, лучшою машинерією з 17 камінями, ЦІНА У НАС 10 ДОЛЯРІВ. До кождого годинника додаємо цілком даром золотий ланцушок і перстень 14 К. ҐОЛД ФІЛД. Вишліть нам тільки 25 цнт. в марках на пересилку, а гроші за годинник заплатите по отриманю його. Кождому даємо ґаранцію на 25 літ на письмі. Замовленя шліть на адресу: 21ч-

DUEBER SUPPLY WATCH CO., 1750 W. Ohio St., Chicago, Ill.

ПЕТРО ЯРЕМА РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

випозичає керичі на весіля, хрестини, і всякі другі забави.

115 Ave. A., New York, N. Y. Телефон: Orchard 2568.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР С. М. КАУФМАН

СПЕЦІЯЛІСТ ВСІХ СЕКРЕТНИХ (ПОЛОВИХ) НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН

урядує від 9-ої год. рано до 9-ої вечером.

При лїченю уживає електричних машин X-RAY. 79-

Dr. C. M. KAUFMAN, 111 7th Street, New York, N. Y.

НЕБУВАЛА НОВІСТЬ. ЯКОЇ ДО НИНЇ ЩЕ НЕМАЛИСЬТЕ.

Лише через сей місяць так дешево продаємо, а пізнійше ціна буде така як була перед тим. Кождий з Вас потребує сих річий, бо кождий їх уживає, то коли хочете користати з небувалої нагоди, то можете тільки через сей місяць, бо пізнійше ціни підуть в гору. Годинник, бритва, автоматичний пасок і револьвер, котрий стріляє без перерви 100 разів і золотий перстень. І так:

1) Годинник є колійовий, не пізнить ані одної мінути, міцний, коверти золоті (Ґолд Філд), ґарантований на 20 літ, ціна стала є $10.00 у нас в сім місяцю $3.90.

2) Автоматичний пасок, найліпший зі всіх. Коли заложите бритву до него, то він виострить, хотяй би бритва була як найтупійша, так що буде голити, як найлекше. Ціна сих пасків $2.75, у нас в тім місяцю лише $1.65.

3) Найліпша бритва, з найліпшої сталї, дуже добре голить, ґарантована, стала ціна $4.50, у нас в сім місяци $2.10.

4) Найгарнійший перстень для мущин як і для женщин, чисто золотий (Ґолд Філд). Стала ціна $4.00, у нас в сім місяцю лише $1.75.

5) Автоматичний револьвер котрий вам зробить дві службі, бо стріляє і сьвітить. Стала ціна $4.00. Тепер у нас дістанете його в сім місяцю лише за $1.65. Загальна сума тих поодиноких товарів виносить $11.05. Хто замовляє ті всі товари разом, то дістане їх ще дешевше, бо всьо разом, 5 штук, дістанете за $8.95. Тому спішіть ся, коли хочете скористати з небувалої нагоди. Гроший нам не висилайте ані цента, тільки зашліть 25 цнт. в марках на почтову пересилку, а за товар зложите гроші аж по отриманю. Пишіть зараз на адресу: 22вч-

AMERICAN SUPPLY CO., 1755 W. Grand Ave., Chicago, Ill.

ВИНАХОДИ ПРИНОСЯТЬ БОГАТСТВО

Ми, як принимаємо до опатентованя винахід, то даємо контракт на письмі, в котрім РУЧИМО за осягненє патенту, або звертаємо нашу адвокатську належитість.

Провірюванє, чи винахід надає ся до опатентованя полагоджуємо цілком БЕЗПЛАТНО. Пишіть ще нині по УКРАЇНСЬКИ на понизшу адресу по всякі поради і поясненя, як і книжочку в УКРАЇНСЬКІЙ мові, конечно потрібну для кождого винахідника, котру висилаємо на жаданє кождому ДАРОМ. 120ч—

R. MORGAN ELLIOTT & CO. патентові адвокати

717 Woodward Bldg. Washington, D. C.

СЕЙ ГАРНИЙ дім є положений в околици фабрик, шкіл, церков і трамваєвих ліній. Коли хочете знати, як прийти до його посіданя, сплачуючи ратами так як платите рент, пишіть по інформації до:

Mr. MIKUCHINSKI, Room 425, 63 Park Row, New York, N. Y.

ЛИС МИКИТА

ДУЖЕ ЦІКАВА КНИЖКА, ПИСАНА ВЕРШОМ. — З німецького переробив Іван Франко. — Ціна 40 центів.

Замовленя і гроші посилайте до: "SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J

ДАРОМ!!!

Зовсім даром вишлемо кождому 5 переписних карток з видами і катальоґ всяких новостий та цікавих річий, хто пришле кілька марок на пересилку. 11чв22

Адрес: Atlas Supply Co., Dept. S, 1858 Armitage Avenue, Chicago, Ill.

НОВІСТЬ! 30 ДНІВ НА ПРОБУ

СЛАВНИЙ МАҐНЕТИЧНИЙ ПЕРСТЕНЬ.

Ви, Ваша жена, брат, сестра і кождий чоловік повинен носити сей чудотворний маґнетичний перстень, позаяк він поможе Вам в ріжних хоробах і долеглостях. Поможе Вам сейчас в болях ревматизму, костий, рваня, кольок, очистить обіг крови, а також поможе на біль голови і всілякі ревматичні хороби. Сей ґарантований перстень є дуже гарний і виглядає, як би з найлучшого золота. Маґнетичний перстень приносить велику поміч терпячим людям і заощаджує богато гроший, які видасть ся на ліки. Не присилайте гроший, тільки возьміть кусник паперу, зміряйте грубість пальця і зашліть до нас. Наколи Вам сей перстень принесуть, заплатите $2.25, а коли будете його носили через 30 днів, тоді переконаєте ся о великій вартости сего перстеня. Вразі незадоволеня, відішліть його нам, а ми вернемо всі видатки. Спішіть ся, бо в короткім часі будемо продавати сей перстень по звичайній ціні, се є $4.00.

UNION NOVELTY CO., Dept. 12, 670 N. Carpenter Sr., Chicago, Ill. 117ч29

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

Ножик нового виробу появив ся, о якім ще ніхто не чув і не бачив ні тут ні в старім краю. Є се правдиве чудо. Погляньте самі як містерно зроблений. Два правдиво сталеві вістря самі отвирають ся. По що калічити собі рук при отвираню, коли тут вистарчить потиснути за автоматичний ґузик і на превелике чудо вістрє само отвирає ся, а коли потиснете за другий, то воно замкнеть ся. Сей ніж є найпрактичнійший для всіх людий всякого фаху. Вістря є з так доброї стали, що одно може служити до ужитку а друге на бритву. Вистарчить потягнути кілька разів по паску, а голить як найліпша 5-долярова бритва. Переконайтесь самі; не кошкує ані цента. Витніть се оголошенє і пришліть з замовленєм, а ми вам сей ніж вишлемо оглянути наперед, а коли переконаєтесь що так є, як оголошений, то самі купіте і другим скажете. Ніж сей коштує тільки $1.75. Не відкладайте, а зробіть то ще нині. 120ч23

UKRAINIAN HOUSE OF QUALITY, 1750 W. Ohio St., Chicago, Ill.

ЛУЧШЕ СЬВІТЛО ЗА МЕНЬШІ ГРОШІ.

Rayo лямпа дає найкраще і найменьше умучуюче сьвітло. До неї уживаєть ся нафти, яка є найвідповіднійшим і найдешевшим опалом.

Її делікатний вигляд і відповідна пропорція є оздобою кождої комнати в хаті. Зроблена з правдивого мосяжу і поніклована перетриває віки.

Нині є в уживаню поверх три міліони Rayo лямпів, а кожда з них заощаджує властителеви гроші.

Aladdin Security Oil уживаний до Rayo лямпи дає найлучше сьвітло за меньші гроші.

STANDARD OIL COMPANY (New Jersey)

Newark New Jersey

Dr. J. SPILLINGER
153 E. 18th St., New York, N. Y.
при стації елевейтра 3-ої евені і субвею.

Др. І. Спіллінґер

Порада і оглядини ДАРОМ.

Застарілі хороби можна вилічити без ужитя затроюючих лікарств при помочи електрики. Рівнож в богато случаях, що давнійше вимагали операції, можна вилічити ся о много лучше тим самим способом, без ужитя ножа. 119—

Маю також машину, за помочию котрої можу бачити нутро людського тіла і пізнати причини хороби, а другою машиною можу впровадити струю електричну до тіла і вбити заразливі бактерії, які є причиною всіх недомагань. Та метода лічення є не тільки нешкідливою але і приємною для пацієнта.

Години офісові: в понеділок, середу і пятницю від 9. до 12. рано. Ві второк, четвер і суботу від 9. рано до 8. веч. В неділю від 9. до 11. рано.

ХОДИТЬ О ВАШЕ ЗДОРОВЛЄ.

КРАЯНЕ! ЧИ ТИ ЧУВ О ТВОЇМ НАЙЛІПШІМ ПРИЯТЕЛЮ?

Твоїм найліпшим приятелем є загально звісне сьвітової слави

ВИНО ЛІЧНИЧЕ „КАЛЬВАРІЙСЬКЕ"

REG. U. S. PATENT OFFICE

Є се средство покріпляюче, улегчує травленє, лічить катар жолудка як й инші недуги жолудкові — нестравність, запір. Додає апетит, лічить нервовість, безсонність, брак крови, біль голови і т. д.

Хто раз попробує — поручить се випробоване средство всім своїм знакомим. Попробуй і переконай ся.

Тисячі подяк одержуємо щодня.

Ціна Фляшки лише одного доляра: шість фляшок $5.00. До набутя у всіх аптиках, у спеціяльних агентів, або прямо у фабрикантів, на адресу: 120че—

D. WROBLEWSKI & CO., Dep. 50, 196 E. 4th St. NEW YORK. N. Y.

ДР. КАРЛО ҐРАФ, найстаршйй українсько-польський специяліст зі ЛЬВОВА (Галичина), звісний в Америці від 20 літ, практикує в Ню Йорку з великим успіхом. Др. Ґраф, яко ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ЛІКАР лічить скоро і СУМЛІННО недуги ЛЕГКИХ, СЕРЦЯ, НИРОК, катар ЖОЛУДКА, КИШОК І УТРОБИ. ДР. ҐРАФ уживає найновійші апарати електричні до лічення недуг НЕРВОВИХ, РЕВМАТИЗМУ, ПАРАЛІЖА, слабости ЄВ. ВАЛЕНТІЯ, болів в костях і їм подібні. ДР. ҐРАФ розсліджує КРОВ І МОЧ і послугуєсь найновійшою МЕТОДОЮ при лічению недуг СКІРНИХ, ВЕНЕРИЧНИХ І СКРИТИХ У МУЩИН І ЖЕНЩИН (французьке средство до підскірного запусканя і прямо до крови (зване Енерсоль і Сальварсан). ДР. ҐРАФ має ДВА офіси в Ню Йорку: Один на „Вест Сайд" — 40 West Side Ave., ріг 80-ої улиці. А ДРУГИЙ ОФІС для НЕДУЖИХ і мешкаючих в ДОЛИНІ МІСТА під ч. 55 St. Mark's Place (8-МА УЛИЦЯ, МЕЖИ 1-ОЮ А 2-ГОЮ ЕВЕНЮ).

Години офісові на UPTOWN OFFICE від 12—4 попол., в неділі від 11—2 попол.

Години офісові на DOWN TOWN, East Side Office: Щоденно від 5-ої до 8-ої веч.; в неділі від 3-ої до 6-ої вечер. 118—

ПОРАДА ДАРОМ! ПАМЯТАЙТЕ АДРЕСУ DOWN TOWN OFFICE.

НАУКА СЕ СИЛА, ЯКОЇ НІХТО ВАМ НЕ ВІДБЕРЕ!

Чи хотіли би Ви ліпше жити?
Чи хотіли би Ви лекше працювати?
Заробляти більше гроший?

НЕ ВЖЕЖ ЩО ТАК!

Всі ті Ваші бажаня сповнять ся, як Ви будете знати анґлійський язик. Подивіть на своїх знакомих, говорячих по анґлійськи, як їм все є доступне. Вони читають анґлійські ґазети, ходять до театрів, витирають торговлі і все понимають. Чи Ви не хотіли б стати такими? Коли Ви слабо або і зовсім не знаєте анґлійської мови, то не марнуйте ані хвилї часу, а таки сьогодня напишіть до нас лист і залучіть 10 центів грішми або марками, а ми вишлемо Вам пробну лекцію і покажемо Вам як ми ґарантуємо вивчити Вас в трох місяцях говорити, читати і писати по анґлійськи за незвичайно малою оплатою. Учащати до сеї школи злишно. Ми учимо заочно. Лекції висилаємо почтою до всіх країв Америки. Тисячі людий покінчили сю школу і тепер вони дякують нам. Те саме зробите і Ви. — Адресуйте: 19—

AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
525 W. 47th Street, New York City.

ELIAS ROSENTHAL

ЗВІСНИЙ УКРАЇНЦЯМ

АДВОКАТ

В АМЕРИЦІ

Практикує понад 25 літ в тутешних судах і перепроваджує всякі справи з успіхом.

302 Broadway, New York, N. Y.
13th floor 12—

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?

А може Ваші знакомі потребують? Ми вишлемо Вам даром.

Пишіть на адресу:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Друкарня „Свободи"

виконує СТАРАННО, ДЕШЕВО І НА ЧАС ВСЯКІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ.

як:

- ТИКЕТИ, ПРОГРАМИ НА ПРЕДСТАВЛЕНЯ, БАЛЇ І КОНЦЕРТИ.
- НАГОЛОВКИ ДО ЛИСТІВ, КОВЕРТИ, ФОРМУЛЯРІ, КАРТИ КУПЕЦЬКІ І ВІЗИТОВІ.
- КНИЖОЧКИ КОЛЄКТОРСЬКІ ДЛЯ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ.
- СТАТУТИ, БРОШУРИ І БІЛЬШІ КНИЖКИ.

Вп. Урядники Відділів У. Н. Союза повинні звертатись зі всякими друками до друкарні „Свободи".

Замовленя і гроші посилайте до:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

КОЖДИЙ ЧЛЕН У. НАР. СОЮЗА АБО ПЕРЕДПЛАТНИК „СВОБОДИ"

наколи пришле 10 адресів своїх знакомих, до котрих „Свобода" не приходить, а хотіли би „Свободу" читати, отримає ДАРОМ

ГАРНУ

КНИЖОЧКУ

Присилайте адреси до:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

МИ НЕ ЛІЧИМО НЕВИЛІЧИМИХ НЕДУГ.

ЗАПЛАТИТЕ ЯК БУДЕТЕ ВИЛІЧЕНІ.

Уживаємо найлучшої системи в цїли вилїченя хронїчних недуг.

Наша метода цїлком правильна, без болю. Маємо надію, що вас вилїчимо.

Довголїтний досьвід і практика дають менї право твердити, що моя метода як раз відповідна в цїли вилїченя недуг: голови, серця, горла, легких, груди, жолудка, печінки, полових органів, нервів, катару жолудка, ревматизма, зараження крови, скірних недуг і т. д. 13-25

Я НЕ ВІРЮ В ЛІЧЕНЄ ПОЧТОЮ ТОМУ НЕ ПИШІТЬ ДО МЕНЕ, БО І ВІТЬ НЕ БУДУ ВІДПИСУВАТИ.

Коли мешкаєте недалеко Ню Йорку, прийдьте до мого офісу, а я особисто вас огляну і скажу вам отверто, чи мож вас вилїчити, чи нї.

Dr. FLIPPEN Succ. to Dr. BYRNE,
208 W. 42ND ST., NEW YORK, N. Y.
(около 7-ої Евені)

МЕТЕРЕОЛЬОҐ МОЖЕ ЗРОБИТИ ПОМИЛКУ.

Він може помішати день в січню з днем в листопаді, а гутник може мати ескімоську ідею комфорту.

Але помилку метереольоґа і переходові хвилї гутника не можна порівнати з комфортом, який Вам дасть бездимний Perfection Oil огрівач.

Чистий. Не дорогий; не коштовний в уживаню. Гарний. Довго тревалий і легкий до перенесеня денебудь.

Не вбирайте ся в холодній кімнаті, ані не трясіть ся при зимнім сніданю. Постарайте ся о Perfection. Він огріває нині 2.000.000 домів. Питайте за ним в департаментових з меблями або зелізом склепах.

Найкориснійше уживати Aladdin Security Oil.

STANDARD OIL COMPANY
Newark, N. J. New Jersey

Сей $20 годинник за $6.45.

Отсі числа сьвідчать про нашу роботу. Ми іменно продаєм $20.00 годинник за $6.45, не кажучи, що він є $40.00 або $50.00 вартости.

Першорядний фабрикант, потребуючи готівки, продав нам більшу скількість годинників, які були призначені до продажи по $20.00. Ми моглиб безперечно продавати сі годинники по $12.00 або навіть по $13.00, однак се забрало би богато праці і коштів а вкінци наш зарібок був би мало що більший як коли продамо впрост костумерам по $6.45. Сей годинник „Перфекто" мужеський і „Коломбія" (женський), який радо Вам продамо, має рубінові камені з добре урегульованим верком. Має патентовану ослону перед порохом, емальований числовказ і подвійні коверти, золочений правдивим золотом і гарно ґравірований. Кождий з наших годинників є випробований і урегульований ще перед висилкою з фабрики, коверти і верк ґарантований на 20 літ.

Просимо вислати своє імя і назвиско та докладну адресу. Напишіть яку годинку хочете, мужеську чи дамську, а ми сейчас Вам вишлемо. Коли по огляненю сей годинник Вам сподобаєсь, заплатите аґентови експресовому $6.45 і кошта пересилки. А коли несподобаєсь Вам, звереніть нам його на наш кошт. Враз з годинкою залучаємо ґаранцію на 20 літ, а кромі сего висилаємо даром гарний позолочуваний ланцушок для перших 10.000 костумерів. 17ч26

UNION WATCH CO.,
Dep. 77
670 N. Carpenter Street,
CHICAGO, ILL.

Перед ужитем. По ужитю.

ПОЗІР! НОВІСТЬ! Тисячі дівчат, женщин, молодців і мущин завдячують свою повну, гладку і румяну церу „КРЕМОВИ МОЛОДОСТИ" а особливо вилїченє зморщків, веснянок, знаків по вісні, прищів, чираків, лишаїв, лупленя шкіри, червоности твари і носа, відмороженя ух і всіх прочих нечистостий і недуг шкіри, лиця, рук, шиї і кождого члена тіла. ҐАРАНТУЄМО, що хто тільки ужиє сего чудесного средства, мусить ся позбути сих страшних долеглибостий. Ціна слоїка разом з пересилкою лише ОДНОГО ДОЛЯРА. 120че—

D. WROBLEWSKI Co., 196 E. 4th St., Dept. 50, New York, N. Y.

ROBERT LEWIN & COMPANY,

14 Smithfield Street, Dept. L. Pittsburgh, Pa.

Напротив „Мононґагеля Гавз".

ЗАЛОЖЕНА РОКУ 1872, ПЕРЕД ЗВИШ 43 РОКАМИ.

Стара славна фірма, де кождого добре обслужать. Найлучшої якости горівки, вина, лікери, розаліси і др., по найнизших цінах. Замовте собі на пробу, а ручимо, що будете вдоволені. Пишіть за цінником. Ми Вам сейчас вишлемо, як тільки його зажадаєте.

Тут подаємо деякі ціни товарів найлучшої якости, з яких Ви певно будете вдоволені:

	ЗА ҐАЛЬОН
Добра стара червона або біла горівка	$1.50—2.00—2.50—3.00
Арак	2.00—2.50
Добрий старий темний рум	2.00—2.50—3.00
Теркелиця	2.50—3.00
Добра расковиця або ґнижівка	1.50—2.00—2.50
Боровиця	2.00—2.50
Сильний алькоголь	3.00—3.50—4.00
Угорська сливовиця	2.50—3.00
Добра стара бренді	2.50—3.00
Бренди (з яблок або бросквинь)	2.50—3.00
Добре старе вино	1.50—2.00—2.50
Др. Алтерс гірке вино (старе)	2.50

Памятайте, що ми оплачуємо експрес або фрейт від всіх замовлень на $5.00 або висше. Вишліть гроші на моніордер, в реджістрованім листі або чек. Хочемо, щобисьте тільки раз спробували а ручимо, що будете нашим сталим костумером. Замовленя висилайте на повисше подану адресу.

54ч— ІВАН ГОРНЯК, управитель чужинецького департаменту.

РУСЬКИЙ І ПОЛЬСЬКИЙ АДВОКАТ І НОТАР з довголїтною практикою перепроваджує всїлякі справи цивільні та карні з найлїпшими вислїдами.

Години урядові: від 9-ої рано до 6. вечер

Адреса:

JOSEPH HELLER, 132 Nassau St., Room 516, New York, N. Y.

Для убогих порада безплатна в своїм мешканю під ч. 168 East 89th St., близько 3-ої евені, L стація від 7-ої до 10-ої вечер. 53—

КНИЖОЧКИ ПЛАТНИЧІ для Братств і Товариств до вписуваня місячних вкладок, можна дістати в друкарни „Свобода" по цїнї 7 цнт. штука.

ЧИ ВИ ЄЩЕ ТОГО НЕ ЗНАЄТЕ?

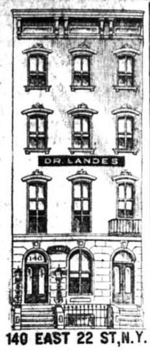
що Ви повинні купувати лікери там, ДЕ ВИ МОЖЕТЕ ЗА МАЛІ ГРОШІ ДІСТАТИ ЯК НАЙЛУЧШІ ТОВАРИ. — Є тільки одно таке місце в Америці, добре знана гуртовна спродажа лікерів БРЕМАН І ОСҐУТ в Пітсбурґу, Па.

Перечитайте уважно слідуючий спис цін.

[illegible]-літна біла або червона Б.&О. житнівка, за ґальон $[illegible]75	[illegible] за ґальон ... $2.50 до $5.00
[illegible]-літна біла або червона Б.&О. житнівка, за ґальон $2.00	Добре біле або червоне [illegible] вино, за ґальон ... від $1.00 в гору
[illegible]-літна біла або червона Б.&О. житнівка, за ґальон $2.50	[illegible], за ґальон ... $2.50 до $[illegible]
[illegible]-літна біла або червона Б.&О. житнівка, за ґальон $[illegible]	[illegible] рум, за ґальон ... $2.00 до $[illegible]
[illegible]-літна біла або червона Б.&О. житнівка [illegible]	[illegible] (Боровичка), за ґальон ... $2.50, $3.00, $3.50, $[illegible] і $5.00
[illegible] Горілиця, за ґальон ... [illegible]	Алькоголь, за ґальон ... $3.00 і $[illegible]
[illegible] Сливовица, за ґальон ... $2.50 до $5.00	
[illegible], за ґальон ... $2.50, $3.00, $[illegible]	

Оплачуємо почту від замовлень 5-доларових і висше на просторі межи Ню Йорком і Шікаґом. ГРОШІ ВИСИЛАЙТЕ В РЕДЖІСТРОВАНІМ ЛИСТІ, ПОЧТОВИМ АБО ЕКСПРЕСОВИМ МОНІ-ОРДЕРОМ [illegible] ВІД НАС, ЗАОЩАДИТЕ [illegible] ПОЗАЯК МИ НЕ ЗАТРУДНЮЄМО АҐЕНТІВ [illegible] ПИСАТИ ДО НАС ПО УКРАЇНСЬКИ

BREMAN & OSGOOD,
112 FULLERTON ST., PITTSBURGH, PA.
ЙОСИФ П. ПАЛЬ, український управитель
[illegible] ОСНОВАНЯ 1893

ХОРІ ЛЮДИ!

Чи не стратили Ви терпеливости, завдяки вашій недузі.

З дня на день, з року на рік віддаю лікарські услуги Українцям. Представте собі, скільки хорих я уже вилічив та скільки хорим я уприємнив житє. Коли Вам житє надоїло задля пробуваня ріжних лікарств і коли відчуваєте, що Ваш стан здоровля стало погіршуєсь, старайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам цілковито даром порадить, що Вам робити, аби Ваше житє охоронити і пояснить Вам о вашій недузі. Лічу уже через 20 літ з добрим успіхом всі недуги, як: ослабленє, затроєнє крови, недуги жолудка, серця легких і т. д. 115-27

Недуги полові і нервові лічу за помочию електричних апаратів і „X лучів", через які переглядаю Ваші внутренности. Не кождий лікар посідає ті апарати, длятого, що вони дуже дорогі. Розсліджую також моч хемічно. Не відкладайте на завтра а сейчас приходіть до знаного всім

Dr. Landes, 140 East 22nd Street (межи Lexington & 3rd Ave.), New York.

Години приняти: від 10. рано до 8. вечер. В неділї від 10. рано до 1. пополудни.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ, А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ZIRA

WONDERFULLY GREAT CIGARETTES

Ліпший тютюн зробив їх загально звісними

МОЖЕТЕ КУПИТИ ліпшого сорта циґаретки за 5 центів = ZIRA.

НАЙЛЕКШІ циґаретки

